

ΤΟ ΝΕΧΩΡΙ ΠΕΝΘΕΙ

ΠΕΘΑΝΕ Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Δευτέρα 24 Δεκεμβρίου, Χριστούγεννα. παραμονή. "Όλοι μας, προετοιμασμένοι ψυχικά και υλικά, να γιορτάσουμε τη μεγάλη μέρα της Χριστιανισμού."

Μεσημεριανάκι ήρθε η απροσδόκητη είδηση: Πέθανε ο Δάσκαλος, πέθανε ο Παπανικολάου!

"Αναψαν τα τηλέφωνα.
— Τό 'μαθες;

— Τί; ποιό;

— Πέθανε ο Δάσκαλος!

— Τί λές; Ποιός σου τὸ εἶπε; Ποῦ; Πότε; Πῶς; Μὰ ἦταν ἄρρωστος;

Καί, κατάπληκτοι, οἱ δπου γῆς Νεχωρίτες, πληροφορήθηκαν τὸ συγκλονιστικὸ γεγονός.

Ὁ Δάσκαλος εἶχε κατεβεῖ στη Λαμία, κοντὰ στοὺς δικούς του, καθὼς συνήθιζε νὰ κάνει κάθε χειμῶνα. Λίγες μέρες πρὶν

ἀπὸ τὴ μοιραία στιγμή, βγαίνοντας ἀπὸ τ' αὐτοκίνητο, κάπως παραπάτησε, ἔπεσε κι ἔσπασε τὸ πόδι του στὸ μηρό. Μπήκε στὸ Νοσοκομεῖο Λαμίας. Τὴ Δευτέρα πρῶτ' χειρουργήθηκε, κάτι δὲν πῆγε καλά, ἔπαθε ἀνακοπή καὶ πᾶει...

Οἱ καιρικὲς συνθήκες κακές. Ἐβρεχε, χιόνιζε. Ἡ Ράχη ἔκλεισε. Τὰ τηλέφωνα κομμένα. Στὸ Λιόλιου, τὸ χιόνι ἔφτασε τοὺς 20 πόντους κι ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή μποροῦσε νὰ κοπεῖ κι ἀπὸ 'κεῖ ὁ δρόμος. Μὰ ὁ Νεκρὸς ἔπρεπε ὅπωςδήποτε νὰ μεταφερθεῖ καὶ νὰ ἐνταφιαστῇ στὴ γενέτειρα. Ἦταν ἀδιανόητο αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἀνάλωσε τὴ ζωὴ του, ποὺ ἔδωσε τὴν ψυχὴ του, ποὺ πρόσφερε τὸ εἶναι του στὸ Νεχώρι, νὰ μὴν ταφεῖ στὴ γῆ τῶν πατέρων του.

Ἡ νεκρὴ πομπὴ ξεκίνησε ἀπὸ Λαμία, 5 ἡ ὥρα τὸ ἀπόγευμα, καί, ὑπὸ συνεχὴ βροχὴ καὶ πυκνὴ ὁμίχλη, κατευθύνθηκε μὲ Ι.Χ. αὐτοκίνητα πρὸς Ναύπακτο. Δικοί, συγγενεῖς, χωριανοί, γνωστοί, φίλοι συνόδευσαν τὸ Νεκρὸ. Στὶς 9 τὸ βράδυ ἄφηναν τὰ Ι.Χ. στὴ Ναύπακτο καὶ μὲ ὀρεινὸ λεωφορεῖο ἀνέβαιναν στὸ Νεχώρι. Βροχή, βροχή, βροχή. Καὶ ψηλὰ χιόνι, χιόνι, χιόνι. Δώδεκα καὶ μισὴ ἔφτασαν στὸ χωριό.

Οἱ ντόπιοι χωριανοί, ποὺ ἤδη εἶχαν μάθει τὸ θλιβερὸ μαντάτο, ὑποδέχτηκαν τὸ Νεκρὸ μὲ κοπετοὺς καὶ θρήνους.

— Τί κακὸ μᾶς ἦρθε! Ἐλεγον: ἐμεῖς τοῦ στείλαμε τὰ χρονολογίσματα, ποιὸς τὸ περίμενε, ἀνήμερα τῆς γιορτῆς του νὰ 'χουμε τὴν κηδεῖα του...

Στὸ μεταξὺ δυὸ πρωταγωνιστῶν του, ὁ Νίκος καὶ Κώστας Γιάνναρης ὅσπευδαν ἀεροπορικῶς νὰ παραστοῦν στὸν ὕστατον ἀποχαιρετισμὸ τοῦ πολυσέβαστου

Συνέχεια στὴ 5η σελίδα

ΕΠΑΙΝΟΙ ΚΑΙ ΔΑΦΝΕΣ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

Τὸ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου αἰσθάνεται ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ ἠθικὴ ικανοποίηση γιὰ τὴν ἐκπλήρωση ἑνὸς ὀνείρου πολλῶν ἐτῶν. Πρόκειται, ὡς γνωστὸν πλέον σὲ ὅλους τοὺς Νεχωρίτες, γιὰ τὴ στέγαση τοῦ Συλλόγου, δηλαδὴ τὴν ἀπόκτηση ἰδιόκτητης αἰθουσας γιὰ τὶς βασικὲς τοῦ ἀνάγκες.

Ταυτόχρονα ὅμως τὸ Συμβούλιο αἰσθάνεται ἔντονα καὶ τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐκφράσει δημόσια στὸ παρὸν δελτίο τοῦ Νεχωρίτη, τὴ βαθειὰ του εὐγνωμοσύνη καὶ τὶς ἀπεράντες εὐχαριστίες του πρὸς τοὺς «πανταχοῦ Νεχωρίτες» καὶ φίλους τοῦ χωριοῦ μας, ποὺ ἀνταποκρίθηκαν μὲ προθυμία στὸ κάλεσμα τοῦ Συλλόγου γιὰ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση. Εἶναι ἀναμφίβολα ἀλήθεια, ὅτι τὸ Νεχωρίτικο στοιχεῖο ἀγκάλιασε καὶ ὑποστήριξε τὴν προσπάθεια τοῦ Συμβουλίου, ἔδωσε τὸν ὀβολό του καὶ τὴν καθ' οἷονδήποτε τρόπο συμβολή του, γιὰ τὴν πραγματοποίηση «τῆς ἀγορᾶς τοῦ αἰῶνα», ὅπως ὀνομάσθηκε εὐστοχα ἡ ἀγορὰ τῆς αἰθουσας τοῦ Συλλόγου.

Οἱ Νεχωρίτες ἀπέδειξαν γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμα, ὅτι ἀγαποῦν τὸ χωριό καὶ θυσιάζονται γιὰ τὰ ρηξικέλευθα ἔργα του.

Οἱ ἐπαινοὶ καὶ οἱ δάφνες τῆς ἀπόκτησης αἰθουσας πνευματικὸ κέντρο τοῦ Συλλόγου, ἀνήκουν σὲ ὅλους τοὺς «ἀπανταχοῦ Νεχωρίτες», εἴτε διαμένουν στὴν Ἑλλάδα εἴτε στὴν Ἀμερικὴ, διότι ὁ καθένας μας, ξεχωριστὰ πρόσφερε τὸ λιθαράκι του στὸ ἔργο αὐτὸ καὶ ὅλοι μαζί, δηλ. Νεχωρίτες καὶ Δ.Σ. ἔφεραν σὲ αἴσιο πέρας τὸ ἀξιεπαῖνο αὐτὸ ἔργο, γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ σεμνύνονται.

Τὸ Δ.Σ. ἀπὸ πλευρᾶς του ἀρκεῖται στὴν ἠθικὴ ικανοποίησή του, ἐκφράζει σὲ ὅλους τοὺς συντελέσαντες στὸ ἔργο αὐτὸ ΧΙΛΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ καὶ ἀφιερώνει τὴν αἴθουσα αὐτὴ ἀδιάκριτα σὲ ὅλους τοὺς Νεχωρίτες καὶ πρὸ παντὸς στοὺς νέους.

Ο καινούργιος Χρόνος

Σκυφτός, κουρασμένος καὶ φορτωμένος μὲ 366 μέρες ἔφυγε ὁ γερο-χρόνος καὶ χάθηκε, ὅπως καὶ οἱ προηγούμενοι, μέσα στὸ ἄπειρο τοῦ παρελθόντος.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἐμφανίστηκε ἕνα νέο παλλικάρι γεμάτο νέες ἐλπίδες, ζωὴ καὶ χαμογελαστό, εἶναι ὁ καινούργιος χρόνος 1985.

Ἡ φυσικὴ νομοτέλεια συνεχίζεται καὶ ἐπαναλαμβάνεται. "Ὅ, τι ἀρχίζει, κάπου τελειώνει καὶ τὸ ἕνα διαδέχεται τὸ ἄλλο.

Ἡ ποινσοφία τοῦ Δημιουργοῦ φαίνεται κι ἐδῶ, στὴν ἀτέλειω-

τὴ ἀλυσίδα διαδοχῆς τῶν χρόνων.

Μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ νέου ἔτους, σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος, οἱ κοινωκῆς, πολιτικῆς, κοινωνικῆς κλπ., παρατηρεῖται τὸ φαι-

ΓΡΑΦΕΙ Ο

Ν. ΜΠΑΖΙΩΝΗΣ

νόμενο τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος —τοῦ χτεσινοῦ ἔργου καὶ τὸν προγραμματισμὸ τοῦ μελλοντικοῦ— τοῦ αὐριανοῦ ἔργου.

Ἡ ἐμπειρία τοῦ περασμένου χρόνου εἶναι χρήσιμη γιὰ ἐξαγωγή ὀρθότερων συμπερασμάτων καὶ ἀποφυγὴ ἀπὸ τὴν ἐπανάληψη τῶν ἴδιων σφαλμάτων. Ἀναθεώρηση ὅπου χρειάζεται καὶ αἰσιοδοξία γιὰ ἕνα καλὺτερο αὐριο.

Τὸ νέο δρόμο τοῦ αὐριο πρέπει νὰ ὁδοιπορήσουμε μὲ ὁδηγὸ τὸ ἀστέρι τῆς Βηθλεέμ. Ἐτσι μόνον ὁ ξεστρατημένος σὴν

Συνέχεια στὴ σελίδα 6

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Τὸ Σάββατο τὸ βράδυ, στὶς 19.185, ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τῆς ἰδιόκτητης αἰθουσας τοῦ Συλλόγου, μὲ τὴ συμμετοχὴ 220 περίπου Νεχωριτῶν καὶ σὲ ἀτμόσφαιρα γεμάτη χαρὰ καὶ συγκίνηση.

Ἦταν μιὰ στιγμή πολὺ ξεχωριστὴ καὶ σημαντικὴ γιὰ τὸ Σύλλογο, ὁ ὁποῖος ἀπέκτησε πλέον μὴν δική του στέγη, μετὰ ἀπὸ περιπλάνηση 35 ἐτῶν σὲ διάφορους χώρους.

Μὲ πολλὴ ὀργανωτικότητα καὶ προσεκτικότητα, τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καὶ ἄλλοι νέοι τοῦ χωριοῦ μας προετοίμασαν τὴν ἐκδήλωση αὐτή.

Τὸ Συμβούλιο ὑποδέχθηκε ὅλους τοὺς προσελθόντας μὲ εὐγένεια καὶ καλωσύνη, στὴν καθαρὴ καὶ περιποιημένη αἴθουσα.

Μὲ τὸ κατατοπιστικὸ ἔντυπο ποὺ διανεμήθηκε, οἱ Νεχωρίτες διευκολύνθηκαν πολὺ στὸ νὰ δοῦν καὶ νὰ θαυμάσουν τὴν ἐκθεση τοῦ φωτογραφικοῦ υλικοῦ, ἡ ὁποία μὲ τὸ ση ἐπιμέλεια καὶ μεράκι ὀργανώθηκε.

Ἐκεῖ εἶδε κανεὶς τὸ Νεχώρι καὶ τοὺς Νεχωρίτες κατὰ τὴ διαδρομὴ τοῦ χρόνου, ἀπὸ τὸ παρελθὸν μέχρι σήμερα. Ὁ καθὲς ἐπισκέπτης ἀναζητοῦσε στὸ φωτογραφικὸ υλικοὶ νὰ δεῖ κάποιον προσφιλὲς συγγενικὸν τοῦ προσώπου ἀπὸ τὰ παλιὰ (παππού, πατέρα κλπ.) ἢ τὸ δάσκαλό του ὁ τότε συμπατριῆς του στὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ. Ἡ συγκίνηση ἦταν χαρακτηριστικὴ καὶ ἐκδηλῆ.

Στὴ συνέχεια, ἔγινε ὁ καθιερωμένος ἀγιασμὸς ἀπὸ τὸν πατὰ τῆς ἐνορίας, καὶ ἀκολούθησε συνοπτικὴ ὁμιλία τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου, πλαισιωμένου ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέλη του. Ὁ Πρόεδρος ἀναφέρθηκε στὴ σημασία τῆς ἐγκαίνιαζόμενης αἰθουσας καὶ κάλεσε ὅλα τὰ παιδιά τῶν συγχωριανῶν μας, ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν μέρος στὴ χορευτικὴ ὁμάδα, ἢ νὰ μάθουν χορούς, νὰ προσέρχονται κάθε Σάββατο στὶς 3 τὸ ἀπόγευμα στὴν αἴθουσα γιὰ νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τοὺς ἀρμόδιους γιὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ χοροῦ. Τελειώνοντας, εὐχήθηκε καλορίζικα στὴν αἴθουσα καὶ καλὴ χρονιά σὲ ὅλους τοὺς ἀπανταχοῦ Νεχωρίτες. Ὑστερα πραγματοποιήθηκε τὸ κήρυγμα τῆς βασιλοπούτας τοῦ Συλλόγου καὶ κάθε ἕνας πῆρε τὸ κομμάτι του. Τὸ νόμισμα τῆς πίττας ἔπεσε στὸν ἀδελφὸ Σύλλογο τῶν

συγχωριανῶν τῆς Ἀμερικῆς, στὸν ὁποῖο εὐχόμεστε καλὴ τύχη. Ἐπίσης, στὴν ἐκδήλωση αὐτὴ σεβερτίστηκαν γλυκὰ καὶ ἀναψυκτικὰ σὲ ὅλους τοὺς παρευρεθέντες, τὰ ὁποῖα ἦταν προσφορά τοῦ Συλλόγου.

Ἐντύπωση ἔκαναν ἀπ' ἐνός τὸ μήνυμα ποὺ ἦταν γραμμένο σὲ κάποιο σημεῖο τῶν φωτογραφιῶν, ὅτι «ὅλοι οἱ δρόμοι ὁδηγοῦν στὸ Νεχώρι», καὶ ἀπ' ἑτέρου οἱ κασέλες, οἱ ὁποῖες ἔγιναν ἀπὸ συγχωριανὰ υλικά, ἀλλὰ σὲ παραδοσιακὸν στυλ καὶ οἱ ὁποῖες ἀποδείχθηκαν πραγματικὰ τόσο χρήσιμες στὴν αἴθουσα (σὰν καθίσματα καὶ σὰν μπαούλα).

Πρέπει νὰ ὑπογραμμισθεῖ ὅτι ὅλα ἦταν ἐτοιμασμένα στὴν ἐντέλεια καὶ ἀξίζουν συγχαρητήρια σὲ ὅλους ὅσους συνέβαλαν στὴν ἐμφάνιση τῆς αἰθουσας καὶ στὴν ὠραία ἐκδήλωση, ἐφανεῖς ἢ ἀφανεῖς.

Ἡ ἐξέχωρη αὐτὴ Νεχωρίτικη ζεστασιά ποὺ ὑπῆρξε στὴν αἴθουσα τὸ βράδυ αὐτό, μόνον συγκέντρωση οἰκογενειακῆς μορφῆς νὰ τὴν προσφέρει, καὶ πράγματι ἦταν μιὰ εὐρύτερη Νεχωρίτικη ἀγαπημένη οἰκογένεια.

Τέλος, πολλὰς εὐχὰς ἐκφράστηκαν γιὰ τὴν εὐδόωση τοῦ ἔργου τοῦ Συλλόγου.

ΕΝΑΣ ΠΑΡΕΥΡΕΘΕΙΣ

Το ὄνειρο στέγασης του Συλλόγου πραγματοποιήθηκε

Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς ἑκτακτῆς Γενικῆς Συνέλευσης τοῦ Συλλόγου, ποὺ λήφθηκε ὁμόφωνα στὶς 20.10.84 καὶ μὲ τὴν ὁποία ἐξουσιοδοτήθηκε τὸ Διοικ. Συμβούλιο νὰ προβεῖ στὴν ἀγορὰ τῆς αἰθουσας, ποὺ βρίσκεται στὴν ὁδὸ Σειρήνων 33 στὸ Βύρωνα (κοντὰ στὰ ὄρια τῆς Καισαριανῆς), τὸ Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου προχώρησε μὲ ὑπευθυνότητα καὶ συνέπεια σὲ ὅλες τὶς ἀπαιτούμενες ἐνέργειες καὶ διαδικασίες, προκειμένου νὰ ὑλοποιήσει τὴν παραπάνω ἐντολὴ τῆς Συνέλευσης.

Ἔτσι στὶς 5.11.84, ἀφοῦ συντελέστηκαν οἱ νόμιμες διαδικασίες, ὑπογράφηκε σὲ Συμβο-

λαιογράφο τῆς Ἀθῆνας τὸ σχετικὸ συμβόλαιο ἀγορᾶς τῆς προαναφερθείσης αἰθουσας.

Τὸ ὄνειρο στέγασης τοῦ Συλλόγου σὲ ἰδιόκτητη αἴθουσα, πραγματοποιήθηκε καὶ ὅλοι οἱ Νεχωρίτες πρέπει νὰ αἰσθάνονται ἰκανοποίηση καὶ περηφάνεια, γιὰ τὸ μέγα αὐτὸ ἔργο.

Ἡ ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ προσφορά τῶν συγχωριανῶν μας εὐδωσε τὴν ἀγορὰ αὐτῆς τῆς αἰθουσας.

Ἡ αἴθουσα καθαρίστηκε καὶ χρωματίστηκε ἀπὸ ἐθελοντικὴ προσφορά διαφόρων Νεχωριτῶν καὶ ἐξοπλίστηκε ἐν μέρει (μὲ γραφεῖο καὶ καθίσματα) καὶ ἡδη στὶς 19.1.85 ἔγινε ὁ ἀγιασμὸς καὶ ἔκθεση φωτογραφικοῦ υλικοῦ, ποὺ ἀναφέρεται στὸ χω-

ριό καὶ τοὺς χωριανούς.

Ἡ αἴθουσα αὐτὴ καὶ κατὰ τὴν ἐκφραση ὀρισμένων συγχωριανῶν, «τὸ σπῆτι τοῦ Νεχωρίτη», εἶναι στὴ διάθεση ὅλων τῶν ἀπανταχοῦ Νεχωριτῶν καὶ προπαντὸς τῶν Νέων γιὰ τὶς συναφεῖς ἐκδηλώσεις τους καὶ συναντήσεις τους.

Πιστεύεται ὅτι ἡ αἴθουσα αὐτὴ θὰ ἀποτελέσει Πνευματικὸ Κέντρο τῶν Νεχωριτῶν, τὸ ὁποῖο θὰ ἀναθερμαίνει τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ χωριό, θὰ ἐνώνει τὸ Νεχωρίτικο στοιχεῖο, θὰ ἀνοίγει δρόμους, ἐπαφές μὲ τὴν Πατρίδα καὶ θὰ μεταφέρει τὰ νέα μὲ τὴν ἐφημερίδα σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου, ὅπου φιλοξενοῦνται Νεχωρίτες.

ΤΡΙΠΤΥΧΟ

«Ψηλὰ στὸ εἰκονοστάσι μου
τρεῖς οἱ κυρὲς ἀράδες:
ἡ Παναγία κι ἡ μάνα μου
κι ἀναμεσῆς ἡ Ἑλλάδα»

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΣΧΟΛΙΚΑ

Του δασκάλου μου

Χρίστου Παπανικολάου, μνημόσυνο

Την 11η Νοεμβρίου 1984, ο σύλλογός μας έτίμησε δύο έκλεκτους Νεχωρίτες, τον κ. Χρ. Αλπογιάννη και τον άείμνηστον Κων)νον Μέμμο, οι οποίοι, ο μὲν πρώτος, ως Πρόεδρος του συλλόγου Νεχωριτών Αμερικής, επί μίαν εικοσιπενταετίαν και πλέον, με βαθύ το αίσθημα της ευθύνης και της σοβαρότητας της θέσεώς του, οδήγησε τον σύλλογόν μας εις την λαμπράν και αξιόπαινον θέσιν πού βρίσκεται σήμερα, ο δὲ δεύτερος από τα χρόνια της κατοχής στην Ελλάδα, όπου έδασίλευεν ή φτώχεια και ή δυστυχία, όπως όλοι γνωρίζομεν, τη ιδία πρωτοβουλία ενήργησε και έφερε τους περισσότερους Νεχωρίτες, πού υπάρχουν σήμερα εις Ηνωμένας Πολιτείας Αμερικής.

Παρετέθη τιμητικόν δείπνον στο πολυτελέστατο έστιατόριο της οικογενείας Ιωάννου Ν. Μάλλιου, σε μιὰ στολισμένη αίθουσα με άνθη, τα όποια έδώρησε ή οικογένεια Αθανασίου Καγκάνη. Μιά μεγάλη ποικιλία από πικάντικους μεζέδες προσεφέρθηκαν στην άρχή, για να ακολουθήση το πλουσιώτατο και νοστιμότατο φαγητό.

Περισσότεροι από εκατόν πενήντα έκλεκτοι Νεχωρίτες παρευρέθησαν, τιμώντας έτσι τα τιμώμενα πρόσωπα. Επίσημοι ματικός μας πατέρας αιδεσ. Γεώργιος Γιάνναρης, ο αιδεσ. Γεώργιος Δασκαλάκης, ο πρώτος αντιπρόεδρος της Όμοσπονδίας Στερεάς Ελλάδας μετά της συζύγου του, ο Πρόεδρος της Ναυπακτιακής Αδελφότητός μας έστειλε μήνυμά του, μη δυνάμενος να παρευρεθί ή ίδιος, και ο Αλέξανδρος Φλώρος μετά της συζύγου του.

Μετά το πέρας του φαγητού, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Βασίλειος Κότσαλος, κάνοντας την έναρξιν του προγράμματος ευχαρίστησε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και όλους τους παρευρισκομένους, οι οποίοι με την παρουσία τους έλάμπρυναν την βραδυά. Ο σύλλογός μας, είπε, ένοιωσε την υποχρέωσιν και δίδει το δείπνο αυτό για να ευχαριστήση και τιμήση δύο Νεχωρίτες, για την μακρόχρονη προσφορά τους στο Νεχωρί και στο σύλλογό μας.

Το Διοικητικόν Συμβούλιον ανακήρυξε τον μὲν κ. Χρ. Αλπογιάννη επίτιμον Πρόεδρον, τον δὲ άείμνηστον Κων)νον Μέμμο, μέγα ευεργέτην. Έπειδή όμως υπάρχουν και άλλοι Νεχωρίτες, οι οποίοι πολλά έχουν προσφέρει, ο Σύλλογός μας θα προγραμματίσει και άλλες παρόμοιες εκδηλώσεις εις το μέλλον.

Κύριος όμιλητής της βραδυάς ήτο ο πατήρ Γ. Γιάνναρης, ο οποίος έξηρε τις προσωπικότητες των τιμωμένων, ανεφέρθη δὲ σε γεγονότα από τα πρώτα χρόνια της μεταναστεύσεως των Νεχωριτών, σχετικά με τας δυσκολίας πού αντιμετώπιζε ο κάθε Νεχωρίτης έρχόμενος εις την νέαν Πατρίδα, αλλά και την βοήθεια, οικονομική και ήθική, πού έδίδετο με άπλοχερία από τον άείμνηστον Κων)νον Μέμμο.

Συνεχίζοντας, έξηρε το έργο του κ. Χρ. Αλπογιάννη, ο οποίος, ως Πρόεδρος του Συλλόγου, επί 25 χρόνια, οδήγησε τον σύλλογο, από έπιτυχία σε έπιτυχία, ώστε σήμερα να βρίσκεται εις μίαν αξιόπαινον θέσιν μεταξύ των Ναυπακτιακών Συλλόγων και γενικά των Ρουμελιωτικών σωματείων.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος του Συλλόγου κάλεσε τον κ. Χρ. Αλπογιάννη για να παραλάβη την τιμητική πλάκα.

Βαθεία συγκινημένος ο κ. Αλπογιάννης ευχαρίστησε τον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, όλους τους παρευρισκομένους και όλους αυτούς στην Ελλάδα και εδώ, οι οποίοι άποτελούν παλιούς και νέους συνεργάτες του.

Συνεχίζοντας, είπε θα άφήσω την καρδιά να μιλήση γιατί σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις, έτσι πρέπει να γίνεται, ό,τι λέγεται να λέγεται από την καρδιά, κάνοντας μιὰ άναδρομή στα περασμένα ξανάφερε στη μνήμη των παλαιότερων γεγονότα πού έλαβαν χώραν κατά την πολύχρονη ιστορία του συλλόγου, τις θυσίες και άγώνες όλων των Νεχωριτών για την διατήρησιν μέχρι σήμερα του πρίν από έβδομήντα χρόνων ιδρυθέντα σύλλογον Νεχωριτών Αμερικής, τονίζοντας ότι ή προσωπική του προσφορά ήτο μεγάλη, διότι άγκαλιόστηκε από την άγάπη, την εκτίμηση και την συνεργασία όλων των Νεχωριτών Αμερικής. Έπίσης ευχαρίστησε τους κ.κ. Χρ. Παπανικολάου και Αλέξανδρον Φλώρον, οι οποίοι ήσαν πάντα πρόθυμοι να εξυπηρετήσουν τον σύλλογον Αμερικής, σε ό,τι τους έζητείτο.

Τέλος, την άποψινή τιμή, είπε, επιτρέψτε μου να την μοιράσω με την σύζυγόν μου Μαρίαν Αλπογιάννη, ή οποία τόσα και τόσα προσέφερε στον σύλλογο από την θέσιν της.

Στη συνέχεια, ήλθε ή κ. Μαρία Μέμμο, για να της δοθί ή πλάκα. Συγκινημένη από την εκδήλωσιν αυτήν, ευχαρίστησε τα μέλη του συλλόγου και όλους τους παρευρισκομένους.

Ακολούθησε ή άνάγνωσις του χαιρετιστηρίου μηνύματος του Προέδρου της Ναυπακτιακής Αδελφότητος και μίλησε και ο πρώτος αντιπρόεδρος της Όμοσπονδίας Στερεάς Ελλάδας κ. Αθανάσιος Τσίγκας.

Έν όλίγοις επίσης ώμίλησαν οι κ.κ. Γεώργιος Σγάγιας και Γεώργιος Παπουτσής. Τέλος, ο κ. Αλέξανδρος Φλώρος, ο οποίος εύρίσκετο μετά της άξιότιμου συζύγου του εις Ηνωμένας

Πολιτείας Αμερικής, ως έπίσημος προσκεκλημένος της Όμοσπονδιακής Στερεάς Ελλάδος, Αμερικής και Καναδά, να παρευρεθί εις τας έορταστικές εκδηλώσεις της Ναυπακτιακής Αδελφότητος για τα 80 της χρόνια από της ιδρύσεώς της και να παρακολουθήση τας εργασίας του 39ου συνεδρίου της Όμοσπονδίας ως αντιπρόσωπος του πνευματικού κέντρου Ρουμελιωτών, του οποίου τυγχάνει να είναι και πρώτος αντιπρόεδρος. Με λόγια γεμάτα Νεχωρίτικη άγάπη, μίλησε για τα τιμώμενα πρόσωπα, με τα όποια, όπως είπε, συνεργάστηκε επί πολλά έτη μαζί τους για το καλό του χωριού. Έτόνισε δὲ την σπουδαιότητα και την άνάγκη της διατηρήσεως της μέχρι σήμερα άγάπης και συνεργασίας μεταξύ του χωριού και των δύο Συλλόγων Αθηνών και Αμερικής.

Συνεχάρη τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου για την εκδήλωσιν αυτή. Χάρηκε, είπε, πού του δόθηκε ή εύκαιρία να βρεθί κοντά σε τόσους ξενητεμένους Νεχωρίτες, στους οποίους εύχήθηκε συνεχή πρόοδο εις την θετή τους πατρίδα Αμερική.

Τέλος, το πρόγραμμα της βραδυάς έκλεισε με όλιγόλεπτη όμιλία του πατρός Γ. Δασκαλάκη, έφημερίου της Κοινότητας του Χάρισμπουργκ, ο οποίος, μεταξύ των άλλων, είπε: «Αγαπώ τους Νεχωρίτες για την άγάπη πού έχουν μεταξύ τους και λυπάμαι πού δὲν είμαι και εγώ Νεχωρίτης».

☆☆☆

Την 14η Νοεμβρίου 1984, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας παρέθεσαν γεύμα προς τιμήν του κ. Αλέξανδρου Φλώρου μετά της άξιότιμου συζύγου του. Το γεύμα έδόθη εις το πολυτελέστατο έστιατόριο του κ. Γεωργίου Α. Γιάνναρη και παρευρέθηκαν όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά των συζύγων των. Μετά το πέρας του φαγητού, έγινε διαλογική συζήτησις με θέματα γύρω από τον σύλλογον, το χωριό, το πνευματικόν κέντρον Ρουμελιωτών και θέματα γενικού ένδιαφέροντος.

Η βραδυά έκλεισε με την εύχή όλων μας για καλό ταξίδι του κ. Φλώρου και επιστρέφοντας στην Ελλάδα, την διαβάσιν του άδελφικού χαιρετισμού στους έν Ελλάδα Νεχωρίτες.

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΝΕΧΩΡΙΤΕΣ

Ο Σύλλογος βοηθά το χωριό, διατηρεί τη σύμφιξη των σχέσεων των άπανταχού συγχωριανών, τρέχει στους άσθενείς, παρευρίσκεται σε εύχάριστες και δυσάρεστες περιπτώσεις των συγχωριανών και καλλιεργεί την άγάπη των Νεχωριτών.

Εάν πιστεύεις και συ στα άνωτέρω, γράψου μέλος του Συλλόγου σου, για ήθική και υλική συμπαράσταση. Ο Σύλλογος είναι πάντα κοντά στους Νεχωρίτες, άς έρθουν και αυτοί κοντά του.

Ο Χρίστος Παπανικολάου, ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ, έφυγε από κοντά μας άνεπάντεχα, ξαφνικά. Έπese ο Γεροπλάτανος και ξείσκιωσε το χωριό μας και άδειασε ή πλατεία μας και ρήμαξεν ο τόπος μας. Με στεναγμούς και κοπετούς και όδυμους τον κατευοδόσαμε —χρονιάρης μέρες— εκεί «ένθα οι δίκαιοι άναπαύονται», εκεί όπου κοιμούνται και οι «γειτόνοι» του, καθώς άστεϊζόμενος έλεγε για τους άποθαμένους: «Εγώ έχω τους ήσυχώτερους γειτόνους. Μιά ζωή γειτόνοι και κουβέντα δὲν άλλαξαμε».

Πενήντα τόσα χρόνια έδρασε ως κοινοτικός και έκπολιτιστικός παρών του Νεχωριού. Πρωτοστάτησε σε έργα κοινής όφελείας (ο δρόμος έχει πιά ταυτιστεί με τ' όνομά του). Έξησε δύσκολους και δισεχτους καιρούς κοντά στους χωριανούς του. Απάλλυνε αντίθετες, συβίβαζε τα διεστώτα, καταπράυνε έξάψεις. Είρηνοποιός, συμβιβαστής, κριτής, κάποτε κι έπιτιμητής. Ενδόμυχος σκοπός του: το καλό άκουσμα του Νεχωριού. «Σάν το Νεχωρί!» να παινεύει ο κόσμος όλος.

Κάπου τριάντα χρόνια (από το 1934 ως το 1966 με κάποια μικρά ένδιάμεσα κενά) δασκάλησε στο Δημοτικό Σχολείο μας. Πέρασαν από τα χέρια του μαθητές και μαθητές. Και μαθητές των μαθητών του. Τίμησε το δάσκαλο και τιμήθηκε με το κατ' έξοχην όνομα του Δασκάλου. Ο «Δάσκαλος!», όχι ο Παπανικολάου ή ο Χρίστος: «Το είπε ο Δάσκαλος», «Ηρθε ο Δάσκαλος», «Λέει ο Δάσκαλος». Ακόμα και το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του: «Πέθανε ο Δάσκαλος».

Αν ήκε ο Παπανικολάου σε κείνη τη χορεία των Έλλήλων Δασκάλων, πού έμειναν στο χωριό τους, δένονταν με τον τόπο τους κι άφηναν εποχή στο σχολείο τους.

Κι ήταν ο Παπανικολάου ο Μεγάλος Δάσκαλος μιας σειράς δασκάλων —ντόπιων ή ξένων, έπωνύμων ή άνωνύμων— πού έλυσαν σάν το λαμπρόκερι να δώσουν φώς —φώς χριστιανικό, φώς έλληνικό— στα μαθητούδια του Μικρού Σχολείου μας, από τα χρόνια της τουρκοκρατίας κι έδώθε.

Βασισμένος σε όσα ως τώρα στοιχεία διαθέτω, θα διαγράψω τη μακρόχρονη και έπίπονη ιστορία του Νεχωριτικού Σχολείου.

Α' ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΠΟΥΔΑΜΑΤΑ

Πρώτα θέλω να δώσω εδώ μιάν ιδέα του Κοινού Σχολείου της τουρκοκρατίας.

Το Κοινό Σχολείο —γνωστότερο με τ' όνομα «Κρυφό Σχολείο»— ήταν τότε ό,τι το μετασκευασινικά λεγόμενο «Δημοτικό Σχολείο».

Σκοπός του: «τα γράμματα, σπουδάματα, του Θεού τα πράγματα, μ' άλλα λόγια, ή θρησκευτική οικοδομή της κοινωνίας».

«Κι άν έχεις γυιό στα γράμματα, βάλ' τον και στο ψαλτήρι, του χρόνου σάν και σήμερα να βάλλει πετραχήλι».

Κι άλλού:

«Ένας να γένει άρματολός κι ο άλλος στο ψαλτήρι, ο τρίτος ο καλύτερος

να βάλλει πετραχήλι».

Τόπος διδασκαλίας: τα μοναστήρια, τα ρημοκλήσια, καλύβια, σπήλια, ο νάρθηκας της εκκλησίας, κάπου - κάπου και διδαστήρια, «δασκαλεία» λεγόμενα.

Τα σχολαρούδια ή δασκαλούδια ή μαθητούδια, κάθονται χάμω στο χώμα σταυροπόδι. Γράφουν με το δάχτυλο στον άμμο ή με κάρβουνο ή με κοντύλι σε πλάκες. Τα μεγαλύτερα έχουν καλωμάρι και πέννα - φτερό. Διαβάζουν (σωστότερα: κακοδιαβάζουν) στα πινακίδια και, τα προχωρημένα, στ' Όχτωήχι και στο Ψαλτήρι. Σας έτυχε, αλήθεια, να δείτε παλιά εκκλησιαστικά βιβλία με την αλφαβήτα στις πρώτες σελίδες; (Στη Βιβλιοθήκη της εκκλησίας μας υπήρχε —το θυμάμαι καλά— ένα Όχτωήχι με την αλφαβήτα μπροστά - μπροστά από τα τροπάρια. Αυτό το Όχτωήχι χάθηκε βυστυχώς, καθώς χάθηκαν και θα χαθούν και τόσα άλλα).

Ο δάσκαλος, ο «γραμματικός», παπάς ή κολόγερος ή ψάλτης ή άναγνώστης ή και καντηλανάφτης, «δασκαλεύει». Παιδεύεται και παιδεύει (με τη λαϊκή σημασία: βασανίζεται και βασανίζει). Διδασκαλία δίχως μέθοδο, δίχως παιδαγωγική μύηση, δίχως ψυχολογική γνώση.

Η πρώτη άνάγνωσις:

Ξι και ύ-ψηλόν = ξύ
λάμδα και ό-μικρόν = λο
ξύ-λο, ξύλο.

Και λίγη άριθμητική:

1, ένας είναι ο Θεός
2, δύο φύσεις ο Χριστός
3, τρία πρόσωπα ή Άγια-Τριάς.
και πάει λέγοντας.

Και άποστήθιση στίχων, όπως:

«Μαθημάτων φρόντιζε
και μη χρημάτων.
Τα γάρ καλά μαθήματα
φέρουσι τα χρήματα».

Κι ένα άλλο:

«Όστις το μάθημ' άγαπά
και την σπουδην γυρεύει,
θέλει να έχη ύπομονήν,
ταπεινώσιν μεγάλην».

Μάθηση μικρή, πενιχρή. Κάποιος «άπόφοιτος» σημειώσε σ' έναν κώδικα κάτω από την ύπογραφή του: «Χρόνους έφτά έσπούδασα και ιδὲς το σπούδαγμά μου, μόλις μπορώ κουτσά - στραβά να γράψω τ' όνόμά μου».

Και ο Σοφιανός θα γράψει (στον έπίλογο της Γραμματικής του): «Και λογάριασε πόσους χρόνους με τους δασκάλους οι νέοι κάθονται επί τα σχολεία να παιδεύονται νόκτα και ήμέραν μόνο να γράφουν ή να διαβάζουν, και οι περισσότεροι γενειάζουν εις το σχολείον και άκόμη εάν να καλαναρχούν ή να διαβάζουν καλά».

Παιδονομία άυστηρότατη. Πρώτο άξίωμα: «το ξύλο όγνηκε άπ' τον παράδεισο». Δεύτερο άξίωμα: «το παιδί θέλει παιδείην» (βασανισμό):

«Δάσκαλε, κύρ δάσκαλε,
σου παραδίνω κρέας
και να μου φέρης νόκτα —
το «τυπικό» της έγγραφής του παιδιού».

Με τη λαχτάρα της τιμωρίας άρχίζει το μάθημα:

Συνέχεια στη 5η σελίδα

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ Του Αλεξ. Γ. Φλώρου για το δάσκαλο ΧΡΗΣΤΟ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Χθές, αγαπητέ μου Χρίστο, ή-
ταν να σου πούμε συγγενείς και
φίλοι, χρόνια πολλά για τη γιορ-
τή σου, αλλά ο ξαφνικός θάνατός
σου μάς στέρησε τη χαρά αυτή και
έτσι βρισκόμαστε σήμερα στη δυ-
σάρεστη θέση να σου απευθύνουμε
τον τελευταίο αποχαιρετισμό, τον
όποιο απευθύνω, έπειτα από παρά-
κλησή του, και εκ μέρους του Δι-
οικητικού Συμβουλίου του Συλλό-
γου Νεοχωριτών 'Αθήνας.

Ο θάνατός σου προκαλέσε θλί-
ψη, όχι μόνο στους συγγενείς και
φίλους σου, αλλά και σε όλους,
που σε γνώρισαν, γιατί είχες ως
αποστολή σε όλη τη ζωή σου να
προσφέρεις τις υπηρεσίες σου στο
κοινωνικό σύνολο.

Δάσκαλος στο επάγγελμα, δεν
περιορίστηκες απολυτικώς στα
εκπαιδευτικά καθήκοντά σου, για
τά οποία μίλησαν πριν από λίγο
μαθητές σου, που τώρα είναι εκ-
παιδευτικοί, και εξέγαν τη δρά-
ση σου. Έξετέλεσες τα καθήκοντά
σου αυτά με ζήλο, με ένθεο ζήλο,
με το ζήλο του Δασκάλου εκείνου,
που θεωρεί το λειτούργημά του ως
ένα από τα πιο σοβαρά, που ά-
σκούνται σε μια πολιτισμένη Πολι-
τεία, γιατί η αποστολή του είναι
να διαπαιδαγωγήσει παιδιά, τα
νασά βλαστάκια της 'Ελληνικής
κοινωνίας και να δώσει σ' αυτά
τά εφόδια να γίνουν καλοί πολί-
τες, καλοί οικογενειάρχες και γε-
νικά χρήσιμοι στην κοινωνία, σύμ-
φωνα με τα 'Ελληνικά ιδανικά,
που είναι Πατρίδα, οικογένεια και
Θρησκεία, για τα οποία αγωνίστη-
κες και ως Δάσκαλος και ως πολί-
της. Αυτά τα ιδανικά ποτέ δεν
θα σβύσουν από την 'Ελληνική ψυ-
χή. Γι' αυτό να είσαι ήσυχος, α-
γαπητέ Χρίστο, εκεί που θα βρι-
σκεσαι.

Είπα ότι δεν περιορίστηκες μό-
νο στα εκπαιδευτικά καθήκοντά
σου, αλλά έδωσες το «παρών» και
σε έργα κοινής ωφελείας και παν-
τού όπου σε καλούσαν να προσφέ-
ρεις τις υπηρεσίες σου.

Εξάρθηκε, όπως έπρεπε, η προ-
σφορά σου αυτή από τους προη-
γούμενους όμιλητές, αλλά όσα και
άν ειπωθούν είναι λίγα μπροστά
στα όσα έκαμες στο χωριό μας και
άτομικά σε συγχωριανούς μας. 'Ο-
φείλω όμως να σταθώ σε ένα έργο,
που έγινε το 1952 και ήταν πολύ
μεγάλο για την εποχή εκείνη. Το
έργο αυτό είναι η διάνοξη του
άμαξιτου δρόμου από το χωριό μας
προς το Ψηλό Σταυρό, για το ό-
ποιο βοήθησαν μεν εκείνοι, που
φρόντισαν να δοθούν χρήματα από
το Κράτος, όπως και οι συγχωρια-
νοί μας με τα μεγάλα χρηματικά
ποσά που έστειλαν, τους οποίους
το χωριό εύγνωμονεί, αλλά οι με-
γάλες δυσκολίες, που υπήρχαν για
το έργο αυτό, δεν ήταν δυνατόν
ν' αντιμετωπισθούν απ' αυτούς,
που έμειναν μακριά από το χω-
ριό. Οι δυσκολίες αυτές μπορού-
σαν ν' αντιμετωπισθούν μόνο από
εκείνον που έμενε στο χωριό και
ήταν αποφασισμένος να μην ύπο-
χωρήσει σε οποιαδήποτε αντιξοό-
τητα. Και τέτοιος ήσουν σύ, που
με τη δραστήριότητά σου και με
την προσωπική εργασία σου ακόμα
μπόρεσες να ξεπεράσεις όλες τις
δυσκολίες και όλα τα εμπόδια,
που παρουσιάστηκαν κατά την κα-
τασκευή του δρόμου και που ήταν
πολλά, με αποτέλεσμα εκείνο που
πολλοί το θεωρούσαν άκατόρθωτο,

να γίνει πραγματικότητα. Γι' αυ-
τό έχω πει και το λέγω και τώρα,
ότι αν δεν ήσουν σύ, αγαπητέ Δά-
σκαλε, δεν θα γινόταν τότε ο δρό-
μος αυτός. Συνέχισες και μετά τον
άγωνα, όπως για την κατασκευή
του δρόμου προς 'Αγιο Δημήτριο
και αργότερα για την κατασκευή
της γέφυρας στο ποτάμι, που τότε
—Σεπτέμβριο 1956— παρ' όλιγο
να χάσεις και τη ζωή σου.

Τέλος, θα ήταν παράλειψη να
μην αναφερθεί, ότι και κατά την
περίοδο της κατοχής 1941 — 1944,
έπραξες το καθήκον σου προς την
πατρίδα, βοηθώντας τον άγωνα κα-
τά των κατακτητών της χώρας μας
και φροντίζοντας, μαζί με άλλους
συγχωριανούς μας, να μείνει το
χωριό μας μακριά από κάθε τι,
που μπορούσε να προκαλέσει ζημιά
σ' αυτό, όπως θα ήταν παράλειψη
έπίσης να μην αναφερθεί και η
πίστη σου στα δημοκρατικά ιδε-
ώδη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του
Συλλόγου Νεοχωριτών 'Αθήνας,
εκτιμώντας τις πολύτιμες υπηρεσί-
ες σου στο χωριό μας, με παρε-
κάλεσε να καταθέσω εκ μέρους του
στεφάνι στη σορό σου και να σύ-
χθη να είναι αιώνια η μνήμη σου,
όπως και θα είναι, αγαπητέ μου
Χρίστο, γιατί ποτέ δε θα ξεχα-
στείς έπειτα από τις εξαιρετικές
υπηρεσίες, που προσέφερες στο
κοινωνικό σύνολο.

Σεβαστέ μας δάσκαλε,

Ο απροσδόκητος θάνατός σου
μάς εξέπληξε όπως ο κεραυ-
νός στην ξαστεριά.

Έπεσε η τελευταία πνευ-
ματική και κοινωνική κολόνα
του χωριού μας. Γαλούχησες,
μόρφωσες και συμβούλεψες μια
όλόκληρη γενιά. Έμεις οί μα-

ΓΡΑΦΕΙ Ο

Π. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

θητές της γενιάς αυτής, μαζί με
τους άλλους, ήρθαμε για να
σε συμπροπέμψουμε στην τελευ-
ταία σου κατοικία.

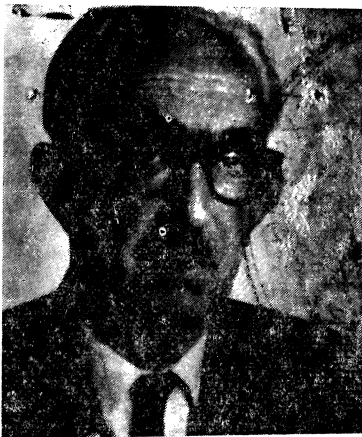
Υπήρξες ο δάσκαλος του
λόγου και του έργου. Το παρά-
δειγμα φωτεινό της καλωσύνης
και της ανεξικακίας για τους
συνανθρώπους σου, υπήρξε στην
έντέλεια όπως το δίδαξε και
το έπραξε ο Ναζωραίος. Από
το παράδειγμα της αγάπης για
έχθρους και φίλους, είναι η με-
γαλύτερη μνήμη.

Θυμάμαι πολλές φορές, σου
έλεγα, μήπως είναι υπερβολή
ή μεγάλη σου αυτή ανεξικακία
και καλωσύνη, και μου έλεγες
και με επέπληττες ότι αυτά δε
λέγονται από θεολόγους, γιατί
η διδασκαλία του 'Ιησού είναι
απόλυτη και δε δέχεται συμβι-
βασμούς και διακρίσεις για
έχθρους και φίλους.

Το παράδειγμα αυτό, η με-
γάλη κληρονομιά σου σ' εμάς
τους μαθητές, θα είναι ο φάρος,
που θα φωτίζει τα βήματά μας.

Σε αποχαιρετούμε, δέδαι οι
όντες, ότι ο Κύριος σε έχει κα-
τατάξει στο χορό των μακαρί-
ων της αιώνιας ζωής.

Ο ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Αγαπητέ αδελφέ Χρίστο,

Ύστερα από δεκαεννιά χρόνια
ξενιτιάς, κάποια μοίρα μ' έσπερω-
χε να κάτσω και να κάνω Χρι-
στούγεννα στο αγαπημένο μας χω-
ριό, το Νεχώρι.

Και μου 'λεγες, πριν φύγεις για
το 'Αργίνο, να κατέβω στη γιορ-
τή σου.

Ναι, αδελφέ μου, είμαστε τώρα
στη γιορτή σου, όχι όμως με τρα-
γούδια και χαρές, αλλά με κλάμα-
τα και στενοχώρια για τον ξαφνι-
κό θάνατό σου.

Χρίστο, αδελφέ μου, εκ μέρους
του Διοικ. Συμβουλίου του
Συλλόγου Νεοχωριτών 'Αμερικής
και των μελών του, καταθέτω αυ-
τό το στεφάνι σε ένδειξη αγάπης
και εύγνωμοσύνης.

Καταθέτω ακόμη κι αυτή την αν-
θοδέσμη καμωμένη με άνθη του Δε-
κεμβρίου, που φύτεψαν μέσα στα
χιόνια, δίπλα στο δρόμο Ψηλού
Σταυρού - Νεοχωρίου — Γέφυρα
Καλαθιάς, που είναι ποτισμένα,
όχι μόνο με τον ιδρώτα σου, αλλά
και με το αίμα σου για το δρόμο
αυτό.

Ευχόμαστε όπως ο Πανάγιθος
Θεός και ο Τεχθείς στη φάνη
των άλόγων 'Ιησούς Χριστός να
αναπαύσει την ψυχή σου «έν σκη-
ναίς δικαίων».

Αιώνια η μνήμη σου.

ΚΩΝ. ΛΙΑΖΗΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΤΟΥ Δ.Σ. ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο
του Συλλόγου Νεοχωριτών 'Α-
μερικής συνήλθε σε έκτακτη
συνεδρίαση σήμερα την 24η
Δεκεμβρίου 1984, ημέρα Δευ-
τέρα, αφού πληροφόρηθηκε το
θλιβερό άγγελμα του θανάτου
του συγχωριανού μας και μονί-
μου αντιπροσώπου του συλλό-
γου μας εις Νεχώριον κ. Χρ.
Παπανικολάου, και αφού έλα-
βε υπ' όψιν την δράσιν και τα
όσα προσέφερεν στο χωριό και
τους συγχωριανούς μας,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Να κατατεθεί στεφάνι εις
την σορό του,
2. Να σταλή συλλυπητήριο
ηλεκγράφημα εις την βαρυνεν-
θούσα σύζυγό του,
3. Να ανεγερθή ανδριάς με
την προτομήν του και τοποθε-
τηθή εις τον περίβολον του Δη-
μοτικού Σχολείου του χωριού.
4. Αντίγραφον του παρόντος
ψηφίσματος να δημοσιευθή εις
τον τύπον και στο ένημερωτικόν
φυλλάδιον του συλλόγου Νεο-
χωριτών Νευπακτίας «Ο ΝΕΧΩ-
ΡΙΤΗΣ».

ΣΤΕΡΝΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Στο σεβαστό μας Πνευματικό πατέρα ΧΡΗΣΤΟ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η σκληρή μοίρα που βα-
ραίνει κάθε ανθρώπινη ύπαρ-
ξη, διάσθηκε πολύ, μάλλον ζή-
λεψε κι ήρθε να κόψει με το
κοφτερό της δρεπάνι το νήμα
της ζωής του.

Σεβαστέ μας Δάσκαλε:

Η σκοτεινισμένη φτερούγα
του πικροχάροντα έρχεται στο
κρεβάτι του πόνου, όπου βρέ-
θηκες τις άγιες τούτες μέρες,
σε κερνά με το πικρό ποτήρι,
δίνοντας το κάλεσμα για τον
κόσμο της αιωνιότητας.

Το ανεπάντεχο φρικτό μή-
νυμα του Θανάτου ξεχύνεται σε
κάθε γωνιά της 'Ελλαδικής
γής, και στο έξωτερικό για να
φέρει μια άνείπωτη μελαγχο-
λία, μια ανέκφραστη θλίψη και
ψυχική οδύνη.

Τρέχει το μήνυμα του άπρο-
σδόκητου θανάτου από τη Λα-
μία στη γενέτειρα γή και δυ-
θίζει όλους τους συγχωριανούς
σε πένθος.

Αντχει με ανατριχίλα και
φτάνει παντού, όπου πάτησε το
πόδι Σου κι έστραψε το δημι-
ουργικό Σου πνεύμα. Όλοι το
νούν.

«Εί γάρ καλόν πεποίηκα
τούτο μνημείον έστί, ει δε μη
οὐδ' οί πάντες άνδριάντες».

Το έργο το καλό, «δ πεποίη-
κα» και πού μένει μνημείο ά-
πό την επίδραση του χρόνου
άνεπαφο με πόνο ψυχής έρχό-
μαστε έμεις οί μαθητές σου,
Μεγάλε Δάσκαλε, τις θλιβερές
τούτες ώρες να ύμνήσουμε.

Έφυγε για το χωρίς έπι-
στροφή ταξίδι Σου, κι όμως
δεν μπορούμε να το πιστέψου-
με. Τόσο έντονη είναι η παρου-
σία Σου ανάμεσά μας. Σε πε-
ριμένουμε με λαχτάρα να σε ά-
τενίσουμε να κάθεις στην πλα-
τεία του χωριού και να μας
καλωσορίζεις μ' εκείνο το χα-
μόγελο και τη ζεστασιά της
Όλυμπιας μορφής Σου, με
την ΑΓΑΠΗ ΣΟΥ.

Τώρα νιώθουμε πώς ο χώρος
που κατείχες κοντά μας και μέ-
σα στην καρδιά μας, ήταν τό-
σο πλατύς και δε γίνεται να
γεμίσει με τίποτα.

Ηρεμος και άπλός, ρωμαλέα
μορφή, άγνός και ήθικός, ιδα-
νικός και γενναίος με ισχυρή
βούληση και πρωτοβουλία, ξεκι-
νησες από το χωριό μας κι ο
Ίδιος έμεινες σ' όλη Σου τη
ζωή. Πρόσφερες ολόκληρη τη
ζωή Σου στην υπηρεσία των
ιδανικών της Παιδείας και του

Έθνους.

Βαθύτατα πιστός, πνευματι-
κός και Θεόπλαστος άνθρωπος,
γεμάτος καλοσύνη και έθελου-
σία. Μέσα Σου έκρυβες
«άγάλματα θεία και χρυσά και
πάγκαλα και θαυμαστά», κατά
τον Πλάτωνα.

Ηθοπλάστης στάθηκες σ'
όλη Σου τη ζωή. Σε κάθε σου
βήμα δημιουργούσες, έμφυσού-
σες πνοή, έθέρμαινες κι έτρε-
φες πνεύματα και ψυχές.

Ο Σεβαστός μας Δάσκαλος
σ' όλη του τη ζωή δε λιποτά-
κτησε από καμμία εύγενική μά-
χη. Μια τέτοια λιποταξία θα
ήταν άληθινή προδοσία. Πί-
στευε πως ή μοίρα του ανθρώ-
που είναι να είναι διαρκώς έ-
πιστρατευμένος χωρίς καμμία
προοπτική αποστράτευσής του.

Πνευματικό και κοινωνικό
χρέος του ανθρώπου, ήταν για
το Δάσκαλό μας να είναι διαρ-
κώς μαχητής και μεταρρυθμι-
στής.

Μέχρι το τέλος στάθηκε συ-
νεπής στα ιδανικά του. Η
ζωή του ολάκερη ήταν ένας ά-
διάλειπτος μόχθος ψυχικής αυ-
τοτελείωσης και μοιάζει σαν
φωτεινό μετέωρο, που έλαμψε
κι άκτινοβόλησε, αφήνοντας θα-
υρά τα φωτεινά του ίχνη.

Ανηφορικός και τραχύς ύ-
πηρξε ο δρόμος του. Τον έβά-
δισε με πίστη και συνέπεια, με
άποστολική διάθεση και με την
ιερή φλόγα του μύστη.

Στη γενέθλια γή στο χωριό
μας, που τόσο αγάπησες κι έρ-
γάστηκες για την άνοδό του,
που πότισες με τον ιδρώτα και
το αίμα Σου, ήρθες τώρα ν'
άναπαυτείς ήρεμος.

ΣΕΒΑΣΤΕ ΜΑΣ ΠΝΕΥΜΑ-
ΤΙΚΕ ΠΑΤΕΡΑ,

Αφήνεις για όλους εμάς μια
βαριά παρακαταθήκη, ένα ό-
λόφωτο παράδειγμα ιδανικής
ζωής και δράσης, που είναι το
νοσταλγικό πολικό άστέρι στο
ψυχικό μας στερέωμα και θυμί-
ζει αδιάκοπα τα ευγενέστερα
ανθρώπινα ιδανικά.

Η ζωή Σου είναι μια Έπι-
ταγή που η εκπλήρωσή της δι-
καιώνει την μνήμη Σου.

Σεβαστέ μας Δάσκαλε:
Κοιμήσου εν ειρήνη στο χώ-
ρο των Δικαίων.

«Τον άγωνα τον καλό άγωνί-
στηκες, την πίστη τετήρηκας,
το δρόμο τετέλεκας. Σου ένα-
πομένει κό της δικαιοσύνης στέ-
φανος, όν αποδώσει Κύριος».

ΑΝΤ. ΜΑΣΓΑΛΑΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Νεοχωριτών
Ναυπακτίας, που έδρευε στην 'Αθήνα, συνήλθε σε έκ-
τακτη συνεδρίαση στις 24.12.84, μόλις πληροφόρηθηκε
τον αϊφνίδιο θάνατο του συγχωριανού

ΧΡΙΣΤΟΥ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο ανωτέρω διετέλεσε για πολλά χρόνια δάσκαλος
του χωριού και προσέφερε πολλές και πολύτιμες υπηρε-
σίες στο χωριό,

Και αποφάσισε ομόφωνα τα έξης:

1. Να κατατεθεί στεφάνι στη σορό του εκ μέρους του
Συλλόγου.
2. Να μιλήσει στην κηδεία του σαν εκπρόσωπος του
Συλλόγου ο κ. Αλέξανδρος Φλώρος.
3. Να εκφρασθούν τα θερμά του συλλυπητήρια στους
οίκειους του.
4. Να δημοσιευθεί το παρόν ψήφισμα στο Δελτίο του
Νεχωρίτη.

'Αθήνα 24.12.1984 ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Στις 24 Δεκεμβρίου 1984, έφυγε ξαφνικά από κοντά μας ο συγχωριανός μας και δάσκαλός μας Χρήστος Παπανικολάου.

Η είδηση του θανάτου του προξένησε σ' όλους τους Νεχωρίτες μεγάλη θλίψη, κανείς δεν το πίστευε, γιατί ο άειμνηστος δάσκαλος —έτσι τον φωνάζαμε— δεν ήταν απλώς ένας συγχωριανός μας, ένας δάσκαλος, ήταν εδώ και 50 χρόνια, από τότε σχεδόν που άρχισε τη δράση του στο χωριό ο πατέρας, ή μάνα, ο αδελφός κάθε Νεχωρίτη.

Το μεγάλο προτέρημά του ήταν ότι είχε θέσει τον εαυτόν του στην υπηρεσία κάθε Νεχωρίτη. Και τον υπηρέτησε με όλο το είναι του, με ανθρωπιά και καλωσύνη. Και αυτό το προτέρημα είναι που τον καταξίωσε στις καρδιές όλων των Νεχωριτών.

Στα 30 τελευταία χρόνια που δρισκόμουν στη Διοίκηση του Συλλόγου Νεχωριτών και συνεργάστηκα μαζί του πάνω σε Σχολικά, Κοινοτικά, Έκκλησιαστικά, θέματα, αλλά και πάνω σε άτομικά θέματα πολλών Νεχωριτών, διεπίστωσα ότι δεν είναι υπερβολή να πω, ότι πράγματι ήταν ο πατέρας, ή μάνα, ο αδελφός κάθε Νεχωρίτη, ήταν ένας αγωνιστής για κάθε τι Νεχωρίτικο, γενικό ή άτομικό. Για κάθε πρόβλημα, οικονομικό ή άτομικό, στόν δάσκαλο άκουμπόυσαν οι χωριανοί να πάρουν συμβουλή και ν' άνασάνουν σε κάθε δύσκολο πρόβλημα, που τους άπασχολούσε. Ποιούσε μαζί με τόν πονεμένο και χαϊρόταν σε κάθε χαρά και επιτυχία κάθε Νεχωρίτη.

Πάντα με ρωτούσε για κάθε Νεχωρίτη χωριστά, για την άτομική και οικογενειακή του επιτυχία και προκοπή, και να συγχωριέται ιδιαίτερα όταν μάθαινε επιτυχία πρώην μαθητών του.

Πρόσφερε πάντα την ύλική βοήθεια τόσο άπλόχερα, που λίγοι χωριανοί το γνωρίζουν, γιατί ήταν μετρίοφρων, και αυτό το γνωρίζω από τη συνεργασία, όταν του ζητούσα κάτι για κάποιον άναξιοπαθούντα Νεχωρίτη.

Πόσες φορές δεν βοήθησε ύλικά και ήθικά χήρες και όρφανά.

Πόσες φορές δεν στάθηκε κοντά στο κρεβάτι του πόνου χωριανών μας, είτε στο σπίτι, είτε στο Νοσοκομείο.

Πόσες φορές δεν συνόδευσε άσθενείς για να μπουν στο Νοσοκομείο και δεν έμεινες κοντά τους μέρες, έγκαταλείποντας το σπίτι του, και την υπηρεσία του πολλές φορές.

Πόσες φορές δεν πλήρωσε εισιτήρια και ξεχωριστή οικονομική ένίσχυση σε όποιον πήγαινε μόνος του σε Νοσοκομείο, ή άλλη εργασία.

Πόσες φορές, μετά τόν θάνατο του γιατρού μας Βασιλείου Κολατσώνη, δεν στάθηκε γιατρός στους χωριανούς μας, προσφέροντας με τις πρακτικές γνώσεις που είχε πρώτες βοήθειες, που έσωσαν πάρα πολλούς.

Πόσες φορές δεν άφηνε το χωριό και πήγαινε σε διάφορες υπηρεσίες να λύσει προβλήματα χωριανών μας, και μόλις έ-

πέστρεφε κουρασμένος όπως ήταν από το ταξίδι, δεν έλεγε όχι, εάν έπρεπε να φύγει πάλι να λύσει άλλο πρόβλημα άλλου χωριανού.

Πόσες φορές δεν βοήθησε γυναισιόπαιδα, ύλικά και ήθικά στις δύσκολες στιγμές της μαθητικής τους ζωής.

Πόσες φορές δεν κατέβηκε στην Πάτρα με πολλά παιδιά, με ιδιαίτερη άναπηρία για να περάσουν από επιτροπή και να πάρουν συντάξεις.

Πόσες φορές, μέρες όλόκληρες, καθισμένος στο γραφείο

ΓΡΑΦΕΙ Ο

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΑΝΤΗΣ

του, δεν ετοίμαζε τα χαρτιά πολλών χωριανών μας, που θα μετανάστευαν, και άκόμα, εάν ήταν άνάγκη, τούς συνόδευε στις υπηρεσίες να τακτοποιήσουν χωρίς να ύπολογίζει κόπο και έξοδα. Πόσες φορές, (άπειρες μπορεί να πεί κανείς), δεν φιλοξένησε στο σπίτι του άμέτρητους γνωστούς και μή, ύπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, και οίονδήποτε περνούσε από το χωριό, χωρίς να ύπολογίζει κόπο και έξοδα. Τό σπίτι του πάντα άνοιχτό σε όλους.

Τί να πρωτογράψει κανείς για το δάσκαλο, είναι τόσο πολλά που πρόσφερε στο χωριό και τους χωριανούς μας, που επιγραμματικά μπορούμε να πούμε ότι ήταν ένας αγωνιστής για κάθε τι Νεχωρίτικο, γενικό ή άτομικό.

Τόν κόπο δεν τόν γνώρισε, προκειμένου να βοηθήσει το χωριό, τούς χωριανούς. Σε καμία στιγμή της ζωής του δεν είπε όχι σε χωριανό. Οι προσωπικές του στενοχώριες και ή κούραση δεν τόν έμποδίσαν ποτέ να πεί όχι σ' όποιονδήποτε Νεχωρίτη που ζητούσε τη βοήθειά του.

Άλλά εκτός από τη βοήθεια στα άτομικά και οικογενειακά θέματα των χωριανών μας, και ή βοήθεια στα Κοινοτικά θέματα ύπήρξε μεγάλη. Έτρεξε παντού, άγωνίστηκε να λυθούν πολλά προβλήματα της Κοινότητας. Όλα τα έργα στο χωριό φέρουν τη σφραγίδα των άγώνων του.

Μήπως στο μεγάλο έργο της διανοίξεως του δρόμου Ύψηλου Σταυρού — Νεχωρί δεν ήταν κοντά στους χωριανούς μας, που άγωνιζόντουσαν να σπάσουν τις πέτρες στο δύσκολο αυτό κομμάτι του δρόμου. Μοιράστηκε μαζί τους ψωμί, έληά, κρεμμύδι, και κοιμήθηκε κοντά τους πολλές βραδιές μέσα στα έλατα. Δεν δέιλιασε ποτέ σε μια άντιξοότητα της ζωής του. Πάντα με το χαμόγελο, πάντα με το γνωστό του χιούμορ.

Ύπήρξε ένας χωριανός μας που άγωνίστηκε σ' όλες τις έπάλξεις της Νεχωρίτικης ζωής, και στόν άγώνα αυτόν τρωματίστηκε και έμεινε άνάπηρος από το γνωστό δυστύχημα.

Πάντα πρώτος σε κάθε έργο μαζί με τούς χωριανούς μας, δίνοντας το παράδειγμα. Γι' αυτό και τα έργα πέτυχαν.

Μήπως χάρη στις προσωπικές του προσπάθειες σ' όλα τα χρόνια της ζωής του δεν κρά-

τησε τούς χωριανούς μας μονιá σμένους, άγαπημένους, και είδικα στα δύσκολα χρόνια της κατοχής και μετέπειτα. Και χάρι σ' αυτή του την προσπάθεια μέιναν άγαπημένοι, μονιασμένοι και δημιουργικοί οι χωριανοί μας, μέσα και έξω από το χωριό.

Μήπως και έξω από το χωριό μας πολλοί δεν του έμπιστεύτηκαν πολλά χρήματα να τα διαχειριστεί σε έργα τους; Αυτό δείχνει την έντιμότητα και τιμιότητα που τόν διέκρινε.

Μήπως δεν άγωνίστηκε για τη δημιουργία της Κοινοτικής βιβλιοθήκης; Και σήμερα, λίγες Κοινοτικές βιβλιοθήκες ύπάρχουν στο Νομό μας και με τόσα πολλά βιβλία.

Άλλά και ή προσφορά του στην Έκκλησία και στα Έκκλησιαστικά του χωριού μας δεν φέρει τη σφραγίδα του, μαζί με την σφραγίδα του άείμνηστου παπά πας Παπαχρήστου;

Μήπως και εκεί που ύπήρξε σαν δάσκαλος, έξω από το χωριό μας, δεν άφησε τη σφραγίδα του; Παντού όπου και άν περάσε, τόν θυμούνται με σεβασμό και άγάπη. Γνωστός όχι μόνο στη Ναυπακτία, αλλά και στόν περισσότερο χώρο του Νομού Αιτωλίας.

Άλλά και σαν δάσκαλος στο χωριό μας, μεγάλη ύπήρξε ή προσφορά. Τό γνωρίζουμε όλοι, την πρόσφερε στα παιδιά που μαθήτευσαν κοντά του, και την πρόσφερε στο σχολείο μας.

Αυτή έν όλίγοις ύπήρξε ή προσφορά του άείμνηστου δασκάλου μας και χωριανού μας στο χωριό και τούς χωριανούς μας, από την προσωπική αντίληψη που έχω. Και μπορώ να πω χωρίς ύπερβολή, ότι ύπήρξε ένας άγωνιστής, που είχε θέσει τόν εαυτό του στην υπηρεσία του χωριού και των χωριανών μας.

Ύπήρξε μεγάλος, άνυπέρβλητος, δεν ύπάρχει άντικατάστατης με τόν θάνατό του. Άς προσπαθήσουμε όλοι οι Νεχωρίτες, τιμώντας την μνήμη του, να μέινουμε ένωμένοι, άγαπημένοι και δημιουργικοί, τό ήθελε στη ζωή, τό θέλει και τώρα άκόμη περισσότερο ή ψυχή του, τό θέλουμε όλοι οι Νεχωρίτες. Θά τό πετύχουμε με λίγη προσπάθεια. Και τότε, ή ψυχή του θα άγάλλεται.

ΑΙΩΝΙΑ ΤΟΥ Η ΜΝΗΜΗ.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟ ΧΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Άπό όποια όπτική ή της νοήσεως γωνία και άν τόν ενάτένιζε κανείς, όσο ζούσε, ό Χρήστος Παπανικολάου, μία θα ήταν ή άνατομική και πνευματική έντύπωση: ΑΨΟΓΟΣ. Είχε την Άριστοτέλεια ένδελείχεια, την τελειότητα, δηλαδή και τό άδιάλειπτον του πνεύματος και της ψυχικότητας. Με άλλες λέξεις, είχε την προγονική μας Άρετή. Ήταν και τό έπεδείκνυε, σε κάθε του βήμα, άνά κάθε λεπτόν. Άκέραιος. Όλοι όσοι εύτύχησαν να τόν γνωρίζουν, τόν εθαύαζον.

Στάθηκε κατά τούς κρίσιμους καιρούς δια το χωριό μας όρθιος, άνολόντος, άνατόμος τού όρθού και της άληθείας, και τέλους ευάισθητος δέκτης εις τόν ανθρώπινον πόνον, δίπλα σε κάθε πονούντα,

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΜΑΣ ΧΡΗΣΤΟ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Άπροσδόκητα και έντελώς άνέπνευσε στο μωραίο, παρομνη των Χριστουγέννων και της όνομαστικής του γιορτής, στη Λαμία, ή άξέχαστη μορφή του χωριού μας, ό δάσκαλός μας Χρήστος Παπανικολάου.

Ό θάνατός του βύθισε σε πένθος όλους τούς άπανταχού Νεχωρίτες, διότι δεν ήταν ένας συνηθισμένος δάσκαλος, αλλά κι' ένας πιστός και γνήσιος Νεχωρίτης, που άγωνίστηκε πολύπλευρα και έδρασε πολυσχιδώς.

Η φυσιογνωμία του Παπανικολάου και τό έργο του είναι άπέ-

ΓΡΑΦΕΙ Ο

Ν. ΜΠΑΖΙΩΝΗΣ

ραντο και γι' αυτό μπορούν να γραφτούν πολλά και από άλλους Νεχωρίτες, και πάλι νομίζω ότι όσα κι άν γραφτούν, δεν θα έξαντλήσουν την πλούσια παρουσία του στη ζωή του χωριού.

Μετά τό θάνατο του άείμνηστου γιατρού μας Κολατσώνη, που βρήκε τούς Νεχωρίτες, λόγω του άνταρτοπόλεμου, σκορπισμένους σε διάφορα σημεία της Πατρίδας, Ναύπακτο, Άργείο, Θέρμο, Μακρυνεία, Λαμία, Μεσολόγγι, Πάτρα κι άλλου, ανέλαβε μαζί με τη σεβάσμια μορφή του άλησμόνητου παπά μας Παπαχρήστου και τόν εκλεκτό συγχωριανό μας κ. Άλεξ. Φλώρο, να διατηρήσει τούς δεσμούς των Νεχωριτών, την άγάπη τους για τό Νεχωρί και την έλπίδα του έπαναπατρισμού στο χωριό. Έτσι, οι Νεχωρίτες της διασποράς, όπως είπαμε, διατήρησαν άσβεστη την άγάπη τους για τό χωριό και τη θερμή έλπίδα του έπαναπατρισμού. Μετά τόν πολυόθητο έπαναπατρισμό, ανέλαβε ήγετικό ρόλο στα έργα και στην πρόοδο του χωριού. Με την όξυνδερκευα που τόν διέκρινε, πρόδλεψε ότι στην πρόοδο του χωριού θα έπαιξε θεμελιωκό ρόλο ή σύνδεση του χωριού με άμαξιτό δρόμο από τη Δομνίστα. Άποφασιστικός, όρημτικός και άκορραστός άποδύθηκε στόν άγώνα αυτό, για τη διάνοιξη του δρόμου από Ψηλό Σταυρό μέχρι τό ποτάμι.

Με γνώμονα τό γενικό συμφέρον του χωριού, έδωσε μάχες και άγωνίστηκε πολυετούς κατά των διαφόρων έμποδίων και προσκομάτων που παρεμβλήθηκαν. Έτσι, διακινδύνευσε ως γνωστό, τη

σωματική του άκεραλότητα στη βρύση του Κατσαούνη.

Άνέπτυσε και αξιοποιούσε φιλικές και δημόσιες σχέσεις χωριών της προώθησης των θεμάτων του χωριού, γενικών και άτομικών.

Κατά τη μετανάστευση των Νεχωριτών στην Άμερική, βοήθησε σημαντικά με κάθε τρόπο.

Ύπηρεξε γιατρός, γεωπόνος, γραμματέας και σύμβουλος του χωριού για πολλά θέματα.

Πέραν από την άφιέρωσή του στα έργα και την πρόοδο του χωριού, ήταν γεννημένος για δάσκαλος. Άπό τα χέρια του πέρασαν πολλές γενιές παθρών. Ημύμνησα κι εγώ να διατελώ μαθητής του και δεν ξέρω τι να πρωτοθυμώ.

Όταν μάς παρέδιδε ιστορία και θερησκευτικά, μέναμε καρφωμένοι στα θρανία μας για να μη χάσουμε καμμία λέξη από τό στόμα του. Άφηγηματικός, παραστατικός, γλαφυρός, αλλά άυστηρός και δίκαιος όταν έπρεπε. Στην άνάγνωση, στην άριθμητική και τη γεωγραφία, προσπαθούσε να μάς κρατάει άμείωτο τό ένδιαφέρον μας. Στη φυσική, κατέβαλλε ιδιαίτερη προσπάθεια, με τα έποπτικά μέσα που διέθετε την εποχή εκείνη, να μάς μάθει τα πειράματα και τα συναφή θέματα.

Στις Έθνικές γιοτές, ζωντανεύε τα ιστορικά γεγονότα με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργείται σχολική πατριωτική άτμόσφαιρα, με τα σχετικά σκέτις και τα ποιήματα.

Πάρα πολλοί μαθητές του πήραμε τα πρώτα γράμματα άπ' αυτόν και ένοφθάλμισε στην παιδική ψυχή μας τα έλληνοχριστιανικά ιδεώδη και μάς έδωσε τα στοιχειώδη εφόδια για τόν στίβο της μετέπειτα έπαγγελματικής και κοινωνικής ζωής. Σ' αυτόν όφειλούμε τό «εὖ ζήν», γιατί επέδρασε εύθρηγεια στόν χαρακτήρα μας και τό ήθος μας.

Πάντα εκδήλωνε τό ένδιαφέρον του και ρωτούσε για την προκοπή μας και τη σταδιοδρομία των μαθητών του και πρόθυμα βοηθούσε ήθικά και ύλικά όσους του ζητούσαν τη συμπάραστασή του.

Ήταν καλός για παρέα και έτερετε τούς συνομιλητές του με τα ώραιά του.

Η άπουσία του από τό χωριό θα είναι παντοτεινή και κάθε μέρα περισσότερο άισθητή.

Ό Δάσκαλος Παπανικολάου, πολύερος και πολύπτυχος, δεν έξαντλείται με τό τόσα λιγοστά λόγια μου, ή και με περισσότερα που θα γραφτούν από άλλους μαθητές του, ή με αυτά που έκφανήθηκαν κατά την πάνδημη κηδεία του στο χωριό.

Τέλος, τάφηκε στο χωριό που τόσο άγάπησε, που τόσο μόχθησε, που τόσα πρόσφερε.

Τό παρόν άποτελεί, έλάχιστο δείγμα σεβασμού και εύγνωμοσύνης στο δάσκαλό μας, ταπεινό στεφάνι από τη γενιά μου, εύλαβικό θυμίαμα στην ιερή σκιά του και μαθητικό άφιέρωμα στην αιώνια μνήμη του. Καλή άνάπαυση «άχρη Άναστάσεως» στο Νεχωρίτικο χωμα που τόν σκέπασε.

Ό μαθητής του
ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΖΙΩΝΗΣ

σε κάθε ένδεη. Ό Χρήστος Παπανικολάου ύπήρξε τό σύμβολο της άγάπης και της παρηγορίας δια κάθε χωριανό μας και γενικώς δι' όλόκληρο τό χωριό μας. Πάντα με γνώμονα τό δίκαιον και την θείαν έντολήν της άγάπης, όχι μόνον πρὸς τούς φίλους και γνωστούς, αλλά και πρὸς οίονδήποτε άγνωστον. Άπεδείχθη πρότυπον ανθρώπου. Θά έπρεπε οι έντιμοι και όρθότομοι του δικαίου και της Άρετής να μην πεθαίνουν ποτέ.

Άς είναι αιώνια ή μνήμη του και τό χώμα που τόν κάλυψε να είναι έλαφρό, ώσαν της Ίτιάς τό φύλλο.

Άθήνα
ΜΑΣΓΑΛΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Στην Αμερική:

Έδωσαν άμοιβαία υπόσχεση γάμου ο κ. Περικλής Γεωρ. Πα-
νάγος με την δίδα Ίωάννα Βασ.
Ζάχου.

ΓΑΜΟΙ

Την 1.12.84 παντρεύτηκαν
στην Αθήνα η δίδα Καλλιόπη
Γεωρ. Χαρμαζή και ο κ. Μανώ
λης Μπουρδαντωνάκης.

Στις 12.1.85 παντρεύτηκαν
στη Βόνιτσα Αιτωλοακαρνανίας
ο Γεώργιος Κων. Λόης και η δι-
δα Άγλαία Φερεντίνου.

Τους εύχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η κ. Βούλα Παύλου Φούρλα
γέννησε αγοράκι.

Ευχόμαστε να τους ζήσει.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ο κ. Σταύρος Σουγιουρτζής
βάπτισε το αγοράκι του κ. Χρή-
στου και Τασίας Γούλα (Παπα-
λέξη) και το όνόμασε Πανα-
γιώτη. Στους γονείς εύχόμαστε
να τους ζήσει το καινούργιο θ-
νομα, στον ανάδοχο πάντα ά-
ξιο.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθανε στη Λαμία και κηδεύ-
τηκε στο χωριό ο δάσκαλος
Χρήστος Παπανικολάου.

Πέθανε και κηδεύτηκε στο
Καρπενήσι η Όλγα Κων. Πα-
παϊωάννου.

Πέθανε στην Αμερική ο Κων.
Λόης.

Στις οικογένειές τους θερμά
συλλυπητήρια.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Ο Ίωάννης Κων. Καλαθάς
πτυχιούχος Φυσιοθεραπευτής,
πέτυχε στην Ιατρική στο 2ον
έτος.

Ο Νικόλαος Α. Μαρούδας ά-
πέκτησε πτυχίο Αρχιτέκτονα-
Μηχανικού στις Η.Π.Α.

Τους εύχόμαστε θερμά συγχα-
ρητήρια.

Η δίδα Άθανασία Κων. Λει-
βαδίτη άνοιξε Ίνστιτούτο Αι-
σθητικής, Σπενσιππου 37, στο
Κολωνάκι.

Ευχόμαστε καλές δουλειές.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε τον Κάρπο Λει-
βαδίτη, που πρόσφερε τις μπο-
γιές για το βάψιμο της αίθου-
σας.

Τον δικηγόρο κ. Άθανάσιο Γ.
Λειβαδίτη, που πρόσφερε άφι-
λοκερδώς τις υπηρεσίες του για
την αγορά της αίθουσας.

Τον κ. Δημήτριο Σαλτό, που
πρόσφερε το γραφικό υλικό του
γραφείου.

Τον κ. Παντελή Μέρμηγκα,
που πρόσφερε το γραφείο του
Συλλόγου.

Τον κ. Κωνσταντίνο Δημ.
Μάλλιον, που πρόσφερε άφιλο-
κερδώς τις ξυλουργικές έργα-
σίες.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κοινωνικά

*

Ευχαριστώ τον Σύλλογο Νεο
χωριτών Ελλάδος και Αμερι-
κής και όλους τους Νεχωρίτες,
που στις δύσκολες στιγμές της
άρρώστιας του συζύγου, μου
συμπαραστάθηκαν.
ΜΑΡ. Σ. ΚΑΡΑΔΗΜΑ

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΑΙΘΟΥΣΑΣ

(Πνευματικό Κέντρο και
Στέγη του Συλλόγου)
'Απ' το έσωτερικό

	Δρχ.
Παπακώστας Άντ. Ίωάν- νης	10000
Παπακώστας Άντ. Στ.	10000
Παπακώστας Άντ.	
Δημήτριος	10000
Καραγιάννης Κ. Άπ.	20000
Καραμανίδης Γεώργ.	2000
Παπαλέξης Άντ.	1000
Σβούκας Κ. Ίωάννης	5.000
Σβούκας Ι. Κων)νος	2.000
Σβούκα Αθ. Βασιλική	3.000

'Απ' το έξωτερικό

	Δολλ.
Γιάνναρης Απ. Γεώρ.	200
Μούγια Μαρία (Σκεπαρ- νιά)	100
Παπουτσή Κ. Δημήτρ.	200
Παπουτσή Κ. Γεώρ.	200
Βέλιος Ίω. και Ειρήνη (Απ. Μαρούδα)	40
Λειβαδίτης Κων. Έλευθερ.	5.000 δρχ.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟ «ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ»

'Απ' το έσωτερικό

	Δρχ.
Παπακώστας Στέφ.	3000
Βέλλιος Σπύρος	1500
Φτερούγας Ίωάννης	200
Μιχαλίσκος Δημήτρ.	1500
Σουφλιερδς Δημήτριος	1500
Κουβελά Εύαγγελία	1000
Σβούκας Ίωάννης Κ.	300
Λειβαδίτης Αθ. Κων)νος	1000
Σαλτός Κων)νος	1000
Σακαρέλου Μαγδαληνή	1000
Μάλλιος Σπ. Χρήστος	1000
Μάλλιος Σπ. Κων)νος	500

'Απ' το έξωτερικό

	Δολλ.
Μπαμπανίκα Κατίνα (Ίω. Μάλλιον)	20
Βέλιος Ίωάν. και Ειρήνη (Άπ. Μαρούδα)	15

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η οικογένεια Άντωνίου Γ.
Φλώρου έστειλε εις τον Σύλλο-
γον Νεχωριτών εις μνήμην του
εξαδέλφου των Χρίστου Παπα-
νικολάου δραχ. 3.000.

Ο Κων)νος και η Γιαννούλα
Γ. Φλώρου έστειλαν εις τον Σύλ-
λογον Νεχωριτών, εις μνήμην
του εξαδέλφου των Χρίστου Πα-
πανικολάου, δραχ. 3.000.

Η οικογένεια Άλέκου Γ. Φλώ-
ρου έστειλε εις τον Σύλλογον
Νεχωριτών εις μνήμην του εξ-
αδέλφου των Χρίστου Παπα-
νικολάου δρχ. 3.000.

Πρόσφεραν εις τον Σύλλογον
εις μνήμην του Χρίστου Παπα-
νικολάου,

Ο Γεώρ. Ευ. Πανάγος	2000
Ο Γεώρ. Φούρλας	2000
Ο Δημήτρ. Ντάφυλλος	2000
Ο Γεώρ. Α. Γιάνναρης	12.000

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΜΑΣ

Ο Κωνστ. Απ. Φούρλας προ-
σέφερε εις τον Σύλλογο 2.000
δρχ.

Ο Νικόλ. Αθ. Γιάνναρης προ-
σέφερε εις τον Σύλλογο, εις
μνήμην του Κων. Μέμμου, 200
δολλάρια.

Ο Φώτης Κων. Μέμμος προ-
σέφερε εις τον Σύλλογο, εις
μνήμην του πατρός του Κων.
Μέμμου 5.000 δρχ.

Ο Σωτ. και ο Χρηστ. Γρα-
βάνης προσέφεραν εις τον Σύλ-
λογο, εις μνήμην του Αριστ.
Μέμμου 50 δολ.

Ο Κος και Κα Άννα Καρα-
γιάννη πρόσφεραν εις τον Σύλ-
λογο, εις μνήμην του πατρός
τους Σπύρου Δαλιέτου 20 δολ.

Ο Κος και Κα Άνδρέας και
Γεωργία Καρανδρίκα προσέφε-
ραν εις τον Σύλλογο εις μνήμην
του πατρός τους Σπύρου Δα-
λιέτου 2.000 δρχ.

Οι Άφοι Άθ. Λειβαδίτη πρό-
σφεραν εις τον Σύλλογο, εις μνή-
μην του αείμνηστου δασκάλου
Χρ. Παπανικολάου 3.000 δρχ.

Πρόσφεραν στο Σύλλογο ο
Κώστας και Χρήστος Ξύκης
1.000 δρχ. εις μνήμην της για-
γιάς τους Μαρίας Ξύκη.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικ. Συμβούλιο του
Συλλόγου Νεχωριτών Ναυπα-
κτίας που έδρευε στην Αθή-
να, συνήλθε σε έκτακτη συνε-
δρίαση όταν πληροφορήθηκε το
θάνατο του συγχωριανού

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΜΕΜΜΟΥ

Ο ανωτέρω διετέλεσε Πρόε-
δρος της Κοινότητας του χω-
ριού,
Και άποφάσισε όμόφωνα τα
έξης:

1. Να έκφράσει τα θερμά του
συλλυπητήρια στους οικείους
του,
2. Να δημοσιευθεί το παρόν
ψηφισμα στο Δελτίο του Νεχω-
ρίτη.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜ)ΛΙΟ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικ. Συμβούλιο του
Συλλόγου Νεχωριτών Ναυπα-
κτίας που έδρευε στην Αθή-
να, συνήλθε σε έκτακτη συνε-
δρίαση στις 6.8.84, μόλις πλη-
ροφορήθηκε το θάνατο του συγ-
χωριανού

ΚΩΝ)ΝΟΥ Φ. ΜΕΜΜΟΥ

Ο ανωτέρω διετέλεσε Πρόε-
δρος του Δ.Σ., ιδρυτικό μέλος
του Συλλόγου και βοήθησε πολ-
λούς Νεχωρίτες,
Και άποφάσισε όμόφωνα τα
έξης:

1. Να κατατεθεί στεφάνι στη
σορό έκ μέρους του Συλλόγου.
2. Να παραστεί στην κηδεία
του αντιπροσωπεύει του Δ.Σ.
3. Να έκφρασθούν τα θερμά
συλλυπητήριά του στους οικεί-
ους του.

ΣΧΟΛΙΚΑ

Συνέχεια από την σελ. 2

† (Σταυρέ)

Βοήθει μοι

«Άρξον χείρ μου αγαθή,
γράψον γράμματα καλά,
μη δαρθής και παιδευθής
και εις φάλαγγα βαλθής».

Με το φόβο του δαρμού τελειώνει
το πρόγραμμα:

«Άσε μας, κύρ-δάσκαλε
να πάμε εις τον οίκον μας
να καλησπερίσωμεν.
Και αύριον το ταχύ,
όποιος δέν έλθη γλήγορα
να φάγη προς τα πόδια
ραβδιά εικοσιτέσσερα.
Και το μικρό προς δώδεκα».
Πάλι καλά.

Και το παιγνίδι: «Άπαγε της
θλασφημίας!» Άκούς παιγνίδι;
Το μαθητούδι να παίξει; Ποτέ.
Άλλά ξη παιδι δίχως παιγνίδι;
«—Γιουσύλη μ', το πού ν' τα

(γράμματα,
το πού ν' τα πινανίδια;
—Τα γράμματα είναι στο χαρτί
κι ο νοῦς μου στα παιγνίδια»
Τ' άκούς δάσκαλε;

Τέτοιο ήταν το Κοινό Σχολείο
πρωτόγονο, άμέθοδο, τυραγνικό.
Ο Κοραής θα πει επιγραμματικά:
«με διδασκαλίαν πολλά πτωχόν συ-
νωδευμένην με ραβδισμόν πλουσιο-
πάροχον».

Και όμως με ζήλον πολύν, με
πάθος ιερό, με εθνικό παλμό. Με
πίστη στοῦ λαοῦ την άνάταση,
στοῦ Γένους την άνάταση.

Κάπως έτσι θα μάθαι (όσα έ-
μαθαν κι όπου τα μάθαι και άπ'
όποιον τά μάθαι) γράμματα και
τά προοικονομικά Νεχωριτάκια.

Άλλ' είχε «γραμματισμένους» το
τουρκοκρατούμενο Νεχώρι; Και σε
ποῖο «σχολείο» μάθαιαν «γράμμα-
τα» οἱ Νεχωρίτες ραγιάδες;
Θά το ιδούμε στη συνέχεια...

ΔΗΜΗΤΡ. Β. ΦΟΥΡΛΑΣ

☆☆☆

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ήθελα να είμαι μαθητής, σκολειό συχναραδιάζω,
να 'χω μολύβι και χαρτί, μαρούδα με γαϊτάνι,
να γράφω πάντα λιγοστά, λιγάκι να διαβάζω,
μα στα παιγνίδια και λοιπά κανέναν με φτάνει.

Ο δάσκαλος το μάθημα κι εγώ να κουβεντιάζω,
ν' άναγελῶ το Γιαννακό, να λέω στον Κώτσιο άστεία,
το Νάσιο να κρυφτοειμπῶ, τη Μάρω να ξομπλιάζω—
ποτέ να μη μου λείπεται το ξύλο κι η νηστεία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΦΟΥΡΛΑΣ

☆☆☆

ΣΧΟΛΙΚΟ

(Νεχωρίτικο)

Στο Σχολείο μας, επί Παπανικολάου. Φυσική Ίστορία
ΕΣ: το λιοντάρι.

Η μαρήτριά, διαβασμένη, λέει το μάθημα «νεράκι»:

— «... Άμα νυχτώσει, το λιοντάρι άνεβαίνει σ' ένα ψηλό
μέρος και...»

Στόπ έδῶ· δε μπορεί να θυμηθεί μιá λέξη: βρυχάται.
«... και... και... τραγουδάει!»

Κι ο Δάσκαλος:

— Να το πάρεις και στο γάμο σου να σου τραγουδήσει...
Γέλια έμειν.

Δ. Φ.

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΕ ΝΕΧΩΡΙΤΗ

Όπου κι άν βρίσκεσαι, μην ξεχνάς το Χωριό μας.
Βοήθησέ το όσο μπορείς κι όταν μπορείς, για να το
βρείς καλύτερο σαν Ξαναπας.

ΠΕΘΑΝΕ Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Συνέχεια από την σελ. 1

θείου τους. Και μαζί τους άρ-
κετοί Αθηνώτες, συγγενείς και
παλιοί μαθητές του Δασκάλου.
Έπίσης κατέφτασαν κι άλλοι
από άλλα μέρη χωριανοί.

Η κηδεία έγινε στις 26 το
πρωί, στην Παναγιά μας. Τη
νεκρώσιμη ακολουθία έψαλαν οἱ
Παπαγιάννης Σαλτός, Παπανί-
κος Μασγάλας και Παπαγιώρ-
γης Κατσαντώνης. Για την προ-

σωπικότητα και το έργο του
Παπανικολάου, μίλησαν ο Πα-
παγιάννης, ο Παπανίκος, ο Α-
λέκος Φλώρος, ο Άντωνης Μα-
σγάλας, ο Παντελής Παπαχρί-
στου. Δυό λόγια άπήνθιαν και
ο Κώστας Λιάζης και Σωτήρι-
ος Χολέβας. Στεφάνια η άνθο-
δέσμες κατατέθηκαν έκ μέρους
της Κοινότητος, του Σχολείου,
των Συλλόγων Άθηνών και Ά-
μερικής. Διακρίναμε, επίσης,
στεφάνια των αδελφών Άπ.
Γιάνναρη και των οικείων του
μεταστάντος.

Άς είναι έλαφρό το χῶμα
που σε σκεπάζει αείμνηστε Δά-
σκαλε.

Αῖωνία η μνήμη Σου.

4. Να δημοσιευθεί το παρόν
ψηφισμα στο Δελτίο του Νεχω-
ρίτη.

Άθήνα 6.8.84

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜ)ΛΙΟ

Συνέχεια από το προηγούμενο.

Πέρασαν κι άλλα χρόνια. Τὰ Μπαζιωνόπουλα μεγάλωσαν. Κι ὁ φονιάς τοῦ πατέρα τους, ἐλεύθερος στὸ χωριό. Ἕνα μικροεπεισόδιο «ἀναψες» τὰ αἵματα: Ὁ Τυροσβούτης πιάνει μιὰ ξένη γίδα μέσα στ' ἀμπέλι τοῦ (ἐκεῖ ποὺ τὸ λέμε σήμερα: «Στοῦ Κουβελά τὰ μπαίρια»), τὴν ἐσφαξε καὶ τὴν πούλαγε — γένονταν κάτι τέτοια τότε. Ἡ γίδα ἦταν τῆς σεβαστικῆς τοῦ Μπαζιωνοκόστα. Ἐρχονται οἱ γυναῖκες, μανα καὶ τσιούπα, καταριώντας τὸν αἰτίο.

— Σὰν τὸ αἷμα τῆς γιδούλας μας νὰ χυθεῖ καὶ τὸ δικό σου!

Μπαρούτη γίνθηκε ὁ Μπαζιωνοκόστας, ὅταν τ' αἰκούσε (ἦταν παρὼν), φωτιά μετ' ἡν κομπόουρα καὶ ξαπλώνει νεκρό, μέσα στὸ μαγαζὶ τοῦ Ταμπούρη (ὅπου σήμερα τὸ καφενεῖο Πανάγου) τὸν Τυροσβούτη.

Βγήκε στὸ κλαρί. Μαζί του, θέλοντας καὶ μὴ, βγήκε καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀδερφός του, ὁ Γιώργος.

4. Γιὰ κάμποσα χρόνια οἱ Μπαζιωνοί — πρωτοκαπετάνιος ὁ Κώστας — θὰ γίνουν ὁ φόβος καὶ ὁ τῶμος τοῦ τόπου. Τῇ «φωλιά» τους ὅμως τὸ Νεχώρι, τῇ φύλαγον ὅσο νὰ εἴπεις. Τὰ εἶχαν πλακάκια μετ' ὅν Ταμπούρη — ἰσχυρὸ παράγοντα. Τὸν φύλαγαν, τοὺς φύλαγε. Ἡ νοοτροπία τοῦ καιροῦ βλέπεις. Μετ' προστατεύεις ἀπὸ τίς ἄλλες ληστοσυμμορίες, σὲ γλυτώνω ἀπὸ τὰ καταδιωχτικὰ ἀποσπάσματα. Δὲ σὲ πειράζω, μὴ μετ' παλεύεις. Ἄν με θίξεις, θὰ τὸ πλερώσεις. Καὶ θὰ τὸ πλερώσεις ἀκριβὰ.

Ἀλλὰ μπορεῖ νὰ τὸ πλερώσει καὶ κάποιος ἄθῳς — ὁ Μαρογιώργος, νὰ εἰποῦμε. Πῶς συνέβηκε αὐτό: Τρεῖς Νεχωρίτες — ὁ Ν. Βλάχος (ὁ ἐπιλεγόμενος Σμαῖλης), ὁ Α. Φτερούγας (ποὺ τὸν ἐβγαλαν Τσιτούρα) καὶ ὁ Γ. Μάρος — ἦταν «ὀδηγοὶ» στ' ἀποσπάσματα. Μιὰ μέρα ὁ Βλάχος καὶ ὁ Φτερούγας πύρην νὰ κοιμᾶται στὴ Μεγάλῃ Λάκα ἕνα ληστὴ ἐπικερυνμένο, τὸν Σκαλτσά, καὶ τοῦ πήραν τὸ κεφάλι. Πῦρ καὶ μανία οἱ Μπαζιωνοὶ σὰν τὸ μάθαν. Ὁ Σκαλτσάς ἦταν ἀδερφοποιτός τους. Κι ὀρκίστηκαν νὰ ἐκδιηθούν. Ἔστησαν χωσιὰ (ἐνέδρα) στὸν Ἀραχὸβίτικο Δεντρολόγγο. Νὰ καὶ οἱ Βλάχος, Φτερούγας καὶ Μαρογιώργος κατηφόριζαν καὶ οἱ τρεῖς ἀντάμα. Μιὰ μπαταριά οἱ Μπαζιωνοὶ — στὸν τόπο ὁ Μαρογιώργος. «Στοῦ Μαρογιώργου τὸ μνημό» λέμε ἀκόμα. Ὁ Βλάχος καὶ ὁ Φτερούγας «έχρσαν μαλλὶ ἀπὸ λύκο», ποὺ λέει ὁ λόγος. Ὁ Φτερούγας μάλιστα ἔχασε καὶ τὸ γιαταγάνι του.

Γιατὶ νὰ σκοτώσουν τὸ Μαρογιώργο καὶ ὄχι τοὺς φταίχτες; Τὸν θάρσαν κατὰ λάθος ἢ ἀποσκοποῦ; Ἴσως νὰ τὸ θάρσαν κατὰ λάθος, πιθανὸν νὰ τὸν θάρσαν καὶ ἀποσκοποῦ. Διὰ, κατὰ μιὰν ἐκδοχὴ, ντηριώνταν νὰ θάρσουν τὸ Βλάχο καὶ τὸ Φτερούγα, προστατευόμενους τοῦ Ταμπούρη, ντὲ ὅμως ποὺ «ἐπρεπε νὰ ξαγοράσουν τὸ αἷμα τοῦ ἀδερφοποιτοῦ»; Κάποιος θὰ πλέρωνε τὸ «χάμι». Καὶ τὸ πλέρωσε ὁ Μαρογιώργος.

Βάρβαρη ἦθη, ληστρικὰ ἔθιμα.

5. Τί νὰ πρωτομολογήσω γιὰ τοὺς Μπαζιωνοὺς;

Νὰ εἰπῶ πῶς ἔδωκαν τὴν ἀδερφή τους, «τὸ Μαλλιαρό», στὸ Φουρλοσπύρο μετ' ὁ ζῶρι; Τὸν ἔπιασαν καὶ τοῦ εἶπαν ὁρῶ - κοφτά:

— Τῆρα δώ, ἡ ἀδερφή μας σὲ θέλει, ἡ τὴν παίρνεις ἡ σου παίρνουμε τὸ κεφάλι!

Τί νὰ κάμει ὁ ἄνθρωπος; Θέλοντας μὴ θέλοντας, τὴν παντρεύτηκε.

(Τσιούπα τῆς ἡ Σγαγιόσπύραινα, πρωτοξάδερφή τοῦ παππούλη μου).

Νὰ εἰπῶ πῶς παντρεύτηκε, ὄντας ληστοφυγδίκος, ὁ Μπαζιωνογιώργος; Τὸν ἀγάπησε μιὰ Μπεκιροπούλα, «ἡ Κοντή». Τῆς λέει ὁ Μπαζιωνογιώργος:

— Θὰ σὲ πάρω, πές μου ποὺ ἔχει κρυμμένα τὰ χρήματα ὁ πατέρας σου. Πῆρε καὶ τὰ χρήματα, πῆρε καὶ τὴν Κοντή.

(Παῖδι τους ὁ Κολιός, ὁ λεγόμενος

ΓΡΑΦΕΙ Ο

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Β. ΦΟΥΡΛΑΣ

μενος Τύλας, γεννημένος κατὰ τὸ Μητρώο τὸ 1863).

Νὰ εἰπῶ τί ἔκαναν τὰ κλεψιμῆ κα χρυσαικὰ καὶ ἀσημικὰ; Τὰ ἔδιναν, λέει, στὴν ἀγαπητικὰ τοῦ Μπαζιωνοκόστα, τὴν Τσιουμοανθοῦλα, νὰ τὰ φυλάει. Κι αὐτὴ τὰ «κρυβε» στοῦ Τσιούμου τὸ θιρό, ἴσια ἀπάνου, στὸ θράχο. Ἐπατώθηκαν οἱ Μπαζιωνοὶ, γκρεμιστὴ καὶ ἡ Τσιουμοανθοῦλα καὶ ἀνέμειναν τὰ κρυμμένα. Μακάρι νὰ ἔξερα ποὺ εἶναι τα χωμένα!

Νὰ εἰπῶ πῶς σκότωσαν τὸν Κώστα τὸ Ντελῆ; Νύχταν πῆγαν καὶ τὸ «πιασαν, ποὺ λές; Στὴν Παναγιά, ἀπάνου στὴ σκεπή! Ὑπῆρχε, τότε, ἔρριζα στὸν Ἀῖ - Δῆμα ἕνας δέντρος ποὺ μετ' ἡ κλωνάρια του σκέπαζε τὴ μισὴ ἐκκλησιά. Ἐκεῖ, κρυμμένοι, καιροφύλαγον οἱ Μπαζιωνοὶ. Νὰ καὶ ὁ Ντελῆς ὁ Κώστας πάγινε νὰ βαφτίσει ἕνα παιδί, τὸν Μπεκιροκολιό. Φωτιά τὸ «χουν οἱ Μπαζιωνοὶ, τὸν ἄφηναν στὸν τόπο. Καὶ ὁ νουνὸς χάθηκε καὶ τὸ παιδί ἔμεινε ἀβάφτιστο.

(Ὁ Νικ. Μπεκίρης φέρεται στὸ Μητρώο γεννημένος τὸ 1867, λοιπὸν τὸ φονικὸ θὰ γινε τὸ 1867 ἢ τὸ 1868).

Νὰ εἰπῶ πῶς, μιὰ φορὰ τὸ «σκασαν ἀπὸ τὴ φυλακὴ τοῦ Ρίου; Πῶς, μιὰ ἄλλη φορὰ, τρύπησαν τὴ φυλακὴ «Μακρῇ» στὸ Μεσολόγγι καὶ πῆραν τὰ δουνά; Καὶ τὴν ἴδια νύχτα, ὅξω ἀπὸ τὸ Καλούδι, μπλῖα τσιάστηκαν — τύχη ποὺ τὴν εἶχε ὁ ἔρμος — μετ' ὅν πρώτο μάρτυρα κατηγόριες στὴ δίκη τους. Ἐρριξαν λαχνὸ ποῖος θὰ τὸν «κόψει» καὶ ὁ λαχνὸς ἔπεσε στὸ Μπαζιωνοκόστα — πάντα ὁ λαχνὸς ἔπεφτε στὸν Κώστα. Καὶ δὲ χαρίστηκε ποτὲ σὲ κανέναν, τόσο μαυροψυχὸς ἦταν ὁ πρωτοκαπετάνιος.

Καὶ κάτι ἀκόμα: Ἐντυπωσιακὸς τερος στὸ παρουσιαστικὸ — κορμοστασιὰ καὶ ὁμορφιά — ἦταν ὁ Γιώργος. Καὶ πολλοὶ χωριάτες τὸν «χαϊρέταγαν» οἱ καπνένοι γιὰ καπετάνιο. «Ἐκεῖνος ἐκεῖ εἶναι ὁ καπετάνιος!» ἔλεγε καὶ ἔδειχνε τὸν Κώστα.

6. Στὰ 1870 θὰ καθοῦν οἱ ἀδερφοὶ Μπαζιωνοὶ, πρώτα ὁ Κώστας, ὕστερότερα ὁ Γιώργος.

Τὸ κακὸ εἶχε παραγίνει καὶ ἡ κυβέρνηση πῆρε μέτρα δραστηκὰ, αὐστηρά, ἐξοντωτικὰ. Ἐπικερυνμένος ληστὴς ποὺ θὰ «κοβε» τὸ κεφάλι τοῦ συντρόφου του, θὰ γλύτωνε τὸ δικό του. (Καὶ θὰ «παίρνε» χάρισμα τ' ἄρματα τοῦ φονεμένου). Ὁ Χαμπλογιαννακὸς θ' ἀναλάθει νὰ «ἐκκάρει» τὸν Κώστα Μπαζιωνῶ.

Ἀλλὰ ποῖος ἦταν ὁ Γιάννος Χαμπλὸς (Χαμπλὸς στ' ὄνομα, ψηλὸς στὸ σῶμα), ὁ ἐπιλεγόμενος «Γιάμας»; (Γιάμας στὰ τουρκικὰ

σημαίνει: ὀλετήρ). Ἕνας φονιάς, ἕνας κοινὸς φονιάς, ὄχι ληστής. Οἱ φονικὲς του πράξεις πολλές. Κι ὅλες στὸ θυμὸ του ἀπάνου. Ὑστερα, μετανοιωμένος γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔκανε, ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα. «Σὲ σκοτώνει καὶ σὲ κλαίει σὰν τὸ Χαμπλογιαννακὸς», λέμε ὡς τὰ σήμερα, γιὰ ἕναν ἀψίθυμο.

Μαχαίρωσε, εὐζωνος, τὸ Δημαρχόπουλο στὸ Βραχώρι. Τὰ ἔλεγε μετ' ἡ χωριανὰ στὸ πηγάδι, στὰ Καραπαναίικα. Καὶ τὸ Δημαρχόπουλο, «γιατὶ πειράξεις τὸ κορίτσι»; τοῦ λέει καὶ τὸν κατακεφάλισε. Μιὰ μαχαίριὰ ὁ Χαμπλὸς καὶ πᾶρ' το κατὸ τὸ Δημαρχόπουλο.

Λιάνισε τὴ σεβαστικὰ του, τὴν Κρανέλο, στὸ Σαλπὸ. Ἦταν, λέει, «γελασμένη» καὶ ἀρνῆθηκε νὰ τοῦ μαρτυρήσει μετ' ὀιον.

Ἐέκαμε, φυγδίκος στὰ Τρίκαλα, ἕνα μετόπουλο. Ἀφορμὴ ὁ χορός. Ὁ Χαμπλὸς χόρευε καλύτερ' ἀπὸ τὸ Μετόπουλο. Καὶ τὸ περήφανο Μετόπουλο τοῦ ζήτησε ἐξηγήσεις — καὶ πῆρε μαχαίριες.

Σκότωσε καὶ τὸν Μπαζιωνοκόστα. Συνεργοὶ στὸ φόνό καὶ οἱ Ἀναγωνισαῖοι ἀπὸ τὸν Ἀῖ - Δημήτρη, Κάποτε, λέει, ὁ Ἀναγωνιστὸς πέτασε ὡς περάτης τὸ λησταρχοκάβα στὸ Φίδαρη. Κι ὁ Μπαζιωνοκόστας τὸν ἔκλ(...). «Ἀς τὴν πιάω, καπετάνιο μ'» λέει, πολὺ προσβλημένος, ὁ Ἀναγωνιστὸς. Καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἐκδικηθεῖ. Συνεννοημένοι, λοιπὸν, οἱ Ἀναγωνισαῖοι μετ' ὁ Χαμπλὸς, ἦρθαν καὶ κρύφτηκαν στὴς Τάντως τὸ κατὼ (ἐκεῖ ποὺ τὸ σημερινὸ Μαροδοκωσταῖο).

Στὸ σπῆτι τῆς Τάντως Μαροῦδα σύχναζε ὁ Μπαζιωνοκόστας. Δίχως νὰ «πονιαστεῖ» κακὸ, πῆγε καὶ ἐκεῖνο τὸ θράδυ. Συντροφιά του καὶ ὁ Χαμπλὸς. Ἐφαγαν, ἔπιναν. Ὁ Χαμπλὸς καθάρισε μῆλο καί, καρφωμένο στὸ λάζο, τὸ προσφέρει στὸν καπετάνιο, μετ' σκοπὸ νὰ τὸν μαχαίρωσει. «Μή! μή» τοῦ κἀνει νόημα ἡ Τάντω, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ γένει φονικὸ μέσα στὸ σπῆτι της. Ὁ Μπαζιωνοκόστας, ἀνυποψίαστος, καληνύχτησε καὶ βγήκε στὸ σοκάκι. Μιὰ κομπουριὰ τὸ «χεῖ ὁ Χαμπλὸς καὶ τὸν παίρνει στὰ δίπλα. Πετάρτηκαν ὅξω καὶ οἱ κρυμμένοι Ἀναγωνισαῖοι καὶ τοῦ ῥιξαν νὰ βγάλουν τὸ ἄχι τους.

Σεργιμένος ὁ θάρεμένος, σὰ φίδι κοφωμεσιασμένο, ἔφτασε στὴς ἀδερφῆς του τῆς Γκιούσαινας τὴν αὐλή, καὶ ἔπεσε. Χαροπάλεψε ὀληνύχτα ἀδοθήτης — ποῖος κόνταγε νὰ τὸν βοηθήσει; Καὶ τὰ χαράματα ξεψύχησε. Κατάφτασε καὶ τ' ἀπόσπασμα καὶ τοῦ πῆρε τὸ κεφάλι. Στὸ φυγοποινίτη Χαμπλὸ ἔδωκαν χάρη. Καὶ τοῦ χάρισαν καὶ τ' ἄρματα τοῦ φονεμένου. (Τὸ φοβερὸ γιαταγάνι τοῦ Μπαζιωνοκόστα, τὸ βαφτισμένο «φονιάς», ἀπὸ τὸ Χαμπλογιαννακὸς βρέθηκε στὸν ἀνεψιὸ του τὸν Κοταλόιννο καὶ ἀποκεῖ ἐπανήλθε πάλι στὸν Μπαζιωνοκόστα. Τώρα τὸ «χεῖ ὁ Νίκος Στ. Μπαζιωνῶ, προσγγόνι τοῦ Μπαζιωνογιώργου).

Μὰ ὁ Χαμπλὸς ἦταν γραφτὸ νὰ κάμει καὶ ἄλλα φονικὰ. Σκότωσε τὴ γυναῖκα του, σκότωσε καὶ τὸ Σκούτα (Ἀντὼν Γεωργαντᾶ). Ἀτὰ τὰ καταραμένα χαρτιά: Ἐπαίξε τὰ λεφτὰ του, ἐπαίξε τὴν κἀπα του, ἐπαίξε καὶ τὴ γελᾶδα του ποὺ τὴν εἶχε προίκα. «Ἐξω φρενὼν» ἡ γυναῖκα του — καὶ μετ' ὁ δίκιο της. «Σκάσε, τῆς λέει, νὰ μὴ σὲ θάλω καὶ τοὺς δυὸ στὸν ἴδιο λάκκο». Τὸ εἶπε καὶ τὸ «κάμε.

Δικάστηκε, φυλακίστηκε. Κι ἐκεῖ «μάχαιραν ἔδωκε, μάχαιραν ἔλαβε», τὸν κάρφωσαν, κοιμάμενο, μετ' ἡ τήγανονουρά, οἱ ἄλλοι κατάδικοι.

(Τὸ Χαμπλαῖκο σπῆτι ἦταν αὐτὸ ποὺ τώρα μένει ὁ Ν. Πατερέκας).

7. Ἀπόμενε ὁ Γιώργος Μπαζιωνῶ. Τσακισμένος ἀπὸ τὸ χαῖμό τοῦ ἀδερφοῦ του, ἀπαρηγμένος ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, κυνηγημένος ἀπὸ τ' ἀποσπάσματα, ἀπελπισμένος ἀπὸ τοὺς μπιστοὺς φίλους, ἦρθε σὲ συνεννόηση μετ' ὁ κομπάρου του, τὸ Μαχαίρα, ἀπὸ τὸν Πλάτανο, νὰ τὸν βοηθήσει νὰ παραδοθεῖ στὸν Εἰσαγγελέα στὸ Μεσολόγγι — στ' ἀποσπάσματα ποὺ κόνταγε νὰ παραδοθεῖ; θὰ τὸν ἔξεναν.

Ἀλλ' ὁ Μαχαίρας φάνηκε μαμπέσης. Καὶ τὸν θάρσε στὸ πλατανιώτικο κεφαλάρι. «Στοῦ Μπαζιωνῶ τὴν κοτρώνα», λέει ἀκόμα οἱ Πλατανιώτες. (Κατὰ τὸ δημοσιευμένο τηλεγράφημα, τὸν θάρσαν στὸ σπῆτι τοῦ Σταῖκου).

Τόβγαλαν καὶ τραγοῦδι:

«Δὲ σ' τοῦεπα, Γιώργω μ', μιὰ καὶ δυὸ, δὲ σ' τοῦεπα τρεῖς καὶ πέντε,

στὸν Πλάτανο νὰ μὴ διαβεῖς, λημέρι νὰ μὴν κἀμεις, βγαίνει ὁ Μαχαίρας παγανιά, ῥίχνει καὶ σὲ σκοτώνει.

Φίλο μὴν ἀναπιστευτεῖς, φίλο μὴ θάλεις μέσσα,

ὁ φίλος φίδι γένεται καὶ ἀστρί- τῆς καὶ σὲ τρώει».

— Γνωρίζεις τίνος εἶναι τὸ κεφάλι; ῥώτησαν τὴν Κοντὴ, δείχνοντάς της τὸ κεφάλι τοῦ σκοτωμένου.

— Τ' ἀντρός μου εἶναι κακὰ ἔπραξε — κακὰ ἔπαθε.

Εἶχε ἀπαυδῆσει ἡ καμμένη. Τὴν εἶχαν ῥέψει στὸ ξύλο τ' ἀποσπάσματα. Τὸ ἴδιο καὶ τίς δυὸ ἀδερφές, τὴ Φουρλοσπύραινα καὶ τὴ

Γκιούσαινα. Ἡ Φουρλοσπύραινα, θάρια θάρμένη, πέθανε σὲ λίγον καιρό. Κι ἡ Γκιούσαινα ἔζηγε καὶ δὲ φέλας.

«Γιὰ ιδέστε πῶς κατάντησα βγαλεῖτε μ' καὶ τὰ μάτια καὶ νόμ' τε παλιόσκαυτο νὰ πάω γιὰ κομμάτια», ἔλεγε γιὰ τὰ δάσανά της.

(Θυμίζω, ἐπιλογικὰ, καὶ τὴ λεγόμενη «Ληστεία τὸν Λιολιαῖων» (8 Μαΐου 1924) ποὺ συντάραξε, τότε, τὰ χωριά μας.)

Οἱ Λιολιαῖοι (τέσσεροι ἀδερφοί: Γιάννης, Γιώργος, Νίκος, Κώστας) ἦρθαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ μετ' ὅλα δολλάρια.

— Χρήματα, γιομάτο τὸ μπαούλο! παινεύσαν ὁ πατέρας τους, ὁ Γερ' Ἀντώνης.

Τ' ἔκουγε ὁ ἕνας, τ' ἔκουγε ὁ ἄλλος, τὸ ἔξερε ὁ κόσμος ὅλος, πῶς οἱ Λιολιαῖοι ἔχουν χρήματα.

Σηκώνεται καὶ ὁ Σπύρος ὁ Ἀναγνωστὸς ἀπὸ τὸν Ἀῖ - Δημήτρη καὶ πάει κεῖθε στὸ Γαρδίκι, ἀνταμῶνε παλιούς γνώριμους του «κλέφτες» καὶ τοὺς φέρνει νὰ ληστεύουν τοὺς Λιολιαῖους. Οἱ Γαρδικιώτες, ἔξι νοματῖοι οὔλοι καὶ οὔλοι — τρεῖς Γκεκαῖοι, καὶ τρεῖς Κοντογιανναῖοι — ὀπλισμένοι. παρουσιάστηκαν στὸ χάνι ὡς εὐζῶνοι, εἶπαν πῶς εἶχαν διαταγὴ νὰ δέσουν τοὺς Λιολιαῖους γιὰτὶ ἦταν, τάχα, ἐνταλματῆδες. Διαμαρτυρήθηκαν οἱ Λιολιαῖοι — καλὰ, τοὺς λητάρωσαν ὅλους. Τοὺς πῆραν τὰ χρήματα — 750.000 δραχμὲς ἐκείνης τῆς ἐποχῆς — καὶ πάνε.

Κινητοποιήθηκαν τ' ἀποσπάσματα, ἐπισημάνθηκε ὡς ὑποπτος ὁ Ἀναγνωστοσπύρος, μαρτύρησε. Οἱ ληστὲς πιάστηκαν, δικάστηκαν, κατὰδικάστηκαν, πάνε κακὴν κακῶς. Μόνον ἕνας, ὁ Μήτσος ὁ Γκεκάς, γλύτωσε. Καὶ διέφυγε, ἔχοντας καὶ τὰ χρήματα, στὴν Ἀλβανία.

Καὶ οἱ Λιολιαῖοι ἔμειναν καὶ πέθαναν φτωχοί, πεντάφτωχοι οἱ καπνένοι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΟΥΡΛΑΣ

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 1
μερὰ ἄνθρωπος θὰ μπορέσει νὰ βασίσει σωστότερα, καλύτερα καὶ ἀνθρωπινότερα. Ὁ δρόμος τοῦ μέλλοντος εἶναι ἀγνωστος, ναρκοθετημένος καὶ ἐρεβώδης καὶ χρειάζεται τὸ φωτεινὸ ἀστὲρι τὸν Μάγων.

Τὸ μέλλον ὡς γνωστὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ κάθε νέο χρόνο καὶ γιὰ νὰ γίνῃ εὐτυχέστερο ἀπὸ τὸ παρελθόν, πρέπει τὸ παρελθὸν νὰ γίνῃ διδάσκαλος τοῦ μέλλοντος.

Οἱ εὐχὲς μετ' ἡν εὐκαιρία τοῦ καινούργιου χρόνου νὰ μὴ εἶναι σκοπίμες, τυπικὲς, ψιμυθιωμένες, πληθωριστικὲς καὶ υποκριτικὲς, ἀλλὰ εἰλικρινεῖς, ἀπλές, πηγαῖες, ἐγκάρδιες καὶ νὰ κινούνται μέσα στὰ πλαίσια τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης, ποὺ δίδαξε τὸ Νήπιο τῆς ταπεινῆς φάνης.

Νὰ μὴν παρασυρθῶμε ἀπὸ τὰ φιλήδονα δεῖπνα (ρεβεγιὼν κλπ.), τὶς ὑλιστικὲς γιορτές, τὴν χαρτοπαιξίαν στὴν πράσινη τσόχα καὶ τίς ματαιόδοξες κοινωνικότητες. Ὑπάρχουν ἀνώτερα καὶ πνευματικότερα πράγματα καὶ ἠθικὲς ἀξίες ποὺ πρέπει νὰ προσέξει ὁ ἄνθρωπος.

Ἡ χαρὰ, ἡ εὐτυχία καὶ ἡ εἰρήνη εἶναι καρποὶ τοῦ πνεύματος καὶ ὄχι τῆς ὕλης.

Ἡ ἀναζήτησις τοῦ εὐτυχισμένου χρόνου, ποὺ εὐχόμεστε συνήθως στοὺς συνανθρώπους μας κάθε νέο χρόνο, δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἔξω ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ μέσα στὶς κοινωνικότητες καὶ στὶς μεθυστικὲς ἀπολαύσεις τῆς ὕλης.

Οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ σταθοῦν κάποτε στοχαστικὰ στὴν κεφαλαιώδη καὶ οὐσιωδέστερη σημασία ποὺ ἔχει ὁ ἐρχομὸς τοῦ καινούργιου χρόνου καὶ ἡ ἐπαναλαμβανόμενη εὐχὴ «εὐτυχισμένος ὁ νέος χρόνος».

ΣΧΟΛΙΚΟ

Πρώτη μέρα σὲ σχολεῖο τῆς Ρούμελης. Ὁ δάσκαλος καταπιάνεται μετ' ὅλα μικρὰ τῆς Πρώτης: «Πῶς σὲ λένε, τίνος εἶσαι καὶ τὰ λοιπὰ».

Ρωτάει καὶ τὴ μικρὴ Λενίτσα:

— Ἐσένα πῶς σὲ λένε;
— Λέν'!
— Πῶς σὲ λένε;
— Λέν' μὴ Λένι!
— Πῶς εἶπες σὲ λένε; ἐπιμένει ὁ δάσκαλος.

Καὶ ἡ μικρὴ Λενίτσα, νευρισμένη:

— Λέν' μὴ Λένι σ' λένι!

Δ. Φ.